Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς «τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας», καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς «ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας».

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 29 Αὐγούστου 1931* | *Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 39*

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΜΟΖΑΡΤ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ Νοέμβρη τοῦ ἴδιου χρόνου, ἡ καλλιτεχνικὴ τριάδα πῆγε στὸ Παρίσι. Ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια τῆς Γαλλίας τὴ δέχθηκε στὸ παλάτι τῶν Βερσαλλιῶν, ὅπου ἔμεινε δεκαπέντε ἡμέρες. Ὁ μικρὸς Βόλφγκαγκ ἔλαβε κεῖ μεγάλες τιμές, περιποιήσεις, χάδια, δῶρα. Τὸ ἴδιο καὶ στὸ Παρίσι ὅπου πῆγαν κατόπι. Ὁ πατέρας ἀπαριθμεῖ πάλι τὰ δῶρα ποὺ ἔκαμαν στὰ παιδιά του οἱ εὐγενεῖς Γάλλοι: χρυσὲς ταμπακέρες, ἀσημένια ρολογάκια, φιόγκους, μανικέτια, ψεύτικα λουλούδια, μαντήλια κι' ἄλλα κομψὰ μικροπράγματα. Τὸ «μαγαζὶ» πλουτίστηκε μ' αὐτά. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι ὁ Λεοπόλδος Μόζαρτ, στὴ Γαλλία, ἀπὸ τὰ κοντσέρτα κέρδισε καὶ «λουδοβίκεια» — χρυσὰ εἰκοσάφραγκα— καὶ μολονότι ἀναγκάσθηκε νὰ διαθέσῃ πολλὰ γιὰ «ἔξοδα παραστάσεως», πάλι τοῦ ἔμειναν ἀρκετά.

Ἀπ' ἐκεῖ ἡ οἰκογένεια Μόζαρτ πῆγε στὸ Λονδῖνο. Ἦταν μεγάλη ἔκπληξη καὶ γιὰ τοὺς Ἄγγλους νὰ βλέπουν ἕνα παιδάκι ὀχτὼ μόλις χρονῶν νὰ παίζῃ στὸ ὄργανο « α πρίμα βίστα» — δηλαδὴ «ἐκ πρώτης ὄψεως», χωρὶς νὰ τἄχῃ μελετήσει πρίν — κομμάτια δυσκολώτατα τοῦ Μπάχ, τοῦ Ἀμπὲλ καὶ τοῦ Χαΐντελ. Ὁ βασιλιὰς Γεώργιος ὁ Γ' ἔδειξε τὸ θαυμασμό του μὲ μιὰ δωρεὰ ἀπὸ εἰκοσιτέσσερις «γκινέες». Ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὰ δημόσια κοντσέρτα της στὸ Λονδῖνο, ἡ οἰκογένεια Μόζαρτ κέρδισε πολλά. Ἐκεῖ ὁ μικρὸς Βόλφγκαγκ ἔγραψε ἕξη σονάτες γιὰ κλαβεσίνο ποὺ τὶς ἀφιέρωσε στὴ βασίλισσα. Ἦταν ἡ τρίτη του συλλογὴ αὐτή. Τὶς ἄλλες δυὸ τὶς εἶχε κάνει στὸ Παρίσι.

Ἡ καλλιτεχνικὴ περιοδεία ἐξακολούθησε. Στὴν Ὁλλανδία ὅμως ὁ Βόλφγκαγκ κι' ἡ Μαριάννα ἀρρώστησαν βαριὰ καὶ λίγο ἔλειψε νὰ πεθάνουν. Μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴν ἀπόγνωση καὶ τὶς προσευχὲς τοῦ φιλόστοργου καὶ θρήσκου πατέρα. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς τὸν ἄκουσε, τὰ πολύτιμα παιδιὰ ἔγιναν καλά, κι' ἀφοῦ τὰ χάρηκε καὶ τὸ ὁλλανδικὸ κοινό, ἡ οἰκογένεια γύρισε στὸ Σαλτσεβοῦργο.

Ο ΜΟΖΑΡΤ

Τρία χρόνια βάσταξε αὐτὴ ἡ περιοδεία. Φυσικά, στὸ διάστημα αὐτό, ἡ ἀγωγὴ τοῦ μικροῦ Μόζαρτ εἶχε κάπως παραμεληθεῖ. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ταξιδεύῃ, νὰ δίνῃ κοντσέρτα, καὶ νὰ μελετᾶ μὲ μεγάλη ἐπιμέλεια... Ἀλλ' ἅμα γύρισαν στὴν πατρίδα, τὰ μαθήματα ξανάρχισαν ταχτικά.

Ὁ μικρὸς Μόζαρτ ἔκανε μὲ τὸν πατέρα του σύνθεση καὶ συγχρόνως μελετοῦσε βαθειὰ τὰ ἔργα τοῦ Μπάχ, τοῦ Χαΐντελ, καθὼς καὶ μερικῶν παλαιῶν ἰταλῶν μουσικῶν. Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἄρχισε καὶ τραγούδι.

* * *

Τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1767 — ὁ Μόζαρτ ἦταν τότε δώδεκα χρονῶν — τὸν ξαναβρίσκουμε στὴ Βιέννη. Λίγο ἔλειψε πάλι νὰ πεθάνῃ ἐκεῖ ἀπὸ εὐλογιά. Τὴ γλύτωσε ὅμως κι' εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ ξαναπαίξῃ μπροστὰ στὴν αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια. Αὐτοκράτορας ἦταν τότε ὁ Ἰωσὴφ Β'. Αὐτὸς τοῦ σύστησε νὰ γράψῃ καὶ μιὰ ὄπερα. Κι' ὁ Μόζαρτ, μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία ἔγραψε τὴ «Φίντα Σέμπλιτσε».

Τὸ ἔργο παραδόθηκε στὸν ἰταλικὸ θίασο τοῦ Ἀφλίτζιο, ποὺ ἔπαιζε τότε στὴ Βιέννη, κι' ὁ θιασάρχης ὑποσχέθηκε νὰ τὸ παίξῃ καὶ νὰ πληρώσῃ 100 δουκάτα. Οἱ ἐντόπιοι ὅμως μουσικοσυνθέτες — μέσα σ' αὐτοὺς ἦταν κι' ὁ περίφημος Γκλοὺκ — δὲν μποροῦσαν νὰ ἀνεχθοῦν ἕνα ξένο παιδί, δώδεκα χρονῶν, νὰ τοὺς ἀμφισβητήσῃ τὴ δόξα. Κι' ἄρχισε μιὰ μεγάλη ραδιουργία ἐναντίον τῆς «Φίντα Σέμπλιτσε». Πρῶτα εἶπαν πὼς τὸ ἔργο δὲν ἦταν τοῦ γιοῦ, ἀλλὰ τοῦ πατέρα Μόζαρτ. Ἔπειτα οἱ ἠθοποιοὶ ἰσχυρίσθηκαν πὼς τὰ τραγούδια αὐτῆς τῆς ὄπερας δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἐκτελεσθοῦν. Ὁ θιασάρχης τἄφερνε γύρο γιὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ὑποχρέωση ποὺ εἶχε ἀνάλαβει, καὶ τέλος ἐδήλωσε ὅτι θἄβαζε νὰ σφυρίζουν τὴν ὄπερα τοῦ «παιδιοῦ» ἂν τὸν ἀνάγκαζαν νὰ τὴν ἀνεβάσῃ.

Αὐτὸ ἀπέλπισε τέλεια τὸν Μόζαρτ καὶ τὸν πατέρα του, ποὺ εἶχαν στηρίξει τόσες ἐλπίδες στὸ ἔργο ἐκεῖνο κι' εἶχαν καταξοδευθεῖ πολλοὺς μῆνες στὴ Βιέννη, περιμένοντας τὸ ἀνέβασμά του. Ἀλλὰ στὸ διάστημα αὐτὸ ὁ Βόλφγκαγκ δὲν εἶχε καθήσει ἀργός. Εἶχε γράψει ἄλλη

μιὰ μικρὴ ὄπερα, «Βαστιανὸς καὶ Βαστιανή», ποὺ αὐτὴ παίχτηκε τὸν ἴδιο χρόνο (1768) στὴν ἔπαυλη τοῦ γιατροῦ Μέσμερ, καθὼς καὶ μιὰ λειτουργία ποὺ ἐκτελέσθηκε, μπροστὰ στὴν αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια, στὴν ἐκκλησία τοῦ Ὀρφανοτροφείου. Ἔτσι ὁπωσδήποτε ἀποζημιώθηκε.

Σ' ἕνα χρόνο ὁ μικρὸς Μόζαρτ ἔμαθε τὴν ἰταλικὴ γλῶσσα καὶ τὸν Δεκέμβρη τοῦ 1768 πῆγε μὲ τὸν πατέρα του στὴν Ἰταλία. Ἔδωσε κοντσέρτα στὴ Βερόνα καὶ στὴ Μάντουα, ὅπου τὸ κοινὸ ἐθαύμασε τὴν ἀπαράμιλλη δεξιοτεχνία του στὸ Μιλάνο τοῦ ἀνέθεσαν νὰ γράψῃ μιὰ ὄπερα, γιὰ νὰ παιχθῇ τὸ καρναβάλι τοῦ 1771· καὶ στὴ Μπολώνια δέχθηκε τὰ θερμὰ συγχαρητήρια τοῦ περίφημου Μαρτίνι, διευθυντῆ τοῦ Ὠδείου.

Πῆγε κατόπι στὴ Ρώμη καὶ κατέληξε στὴ Νεάπολη. Παντοῦ ἀποθεώθηκε κι' ὁ γυρισμός του ἦταν θριαμβευτικός. Ὅταν ξαναπέρασε ἀπὸ τὴ Ρώμη, ὁ Πάπας τοῦ ἔδωσε παράσημο καὶ τὸν τίτλο τοῦ «καβαλλιέρε» (ἱππότη) ποὺ πρὸ ὀλίγου τὸν εἶχε δώσει στὸν Γκλύκ. Στὴ Μπολώνια ἔγινε μέλος τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας ὕστερ' ἀπὸ τὶς πιὸ δύσκολες ἐξετάσεις.

Ἀλλὰ μ' ὅλες αὐτὲς τὶς τιμὲς καὶ τὶς δόξες, τὸ θαυμάσιο παιδὶ εἶχε μείνει παιδί. Ἀφοῦ ἡ ἔμπνευση τὸν ἀνέβαζε στὸν οὐρανό, ξανακατέβαινε στὴ γῆ γιὰ νὰ παίξῃ. «Ἡ μόνη μου διασκέδαση—γράφει—εἶναι οἱ τοῦμπες, καὶ κάπουκάπου κάνω μερικές». Στὰ περισσότερά του γράμματα, καὶ προπάντων σ' ἐκεῖνα ποὺ ἔστελνε στὴν ἀδελφή του, κοντὰ στὰ σοβαρὰ ποὺ τῆς γράφει γιὰ τὶς σπουδές του, γιὰ τὶς συνθέσεις του, συναντᾷ κανεὶς κι' ἕνα σωρὸ χαριτωμένα παιδιαρόλογα καὶ ἀθῶα ἀστεῖα, ποὺ δείχνουν ὅλη τὴν ἀγνότητα τῆς ψυχῆς του.

* * *

Ὅταν γύρισε στὸ Μιλάνο, τὸν Ὀκτώβρη τοῦ 1770, ἔγραψε τὸν «Μιθριδάτη» του, ποὺ παίχτηκε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία τὸν Δεκέμβρη τοῦ ἴδιου χρόνου. Ἔκαμε εἰκοσιτέσσερις παραστάσεις στὴ σειρά, πρᾶγμα σπάνιο τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Ἀλλὰ μ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες, ὁ Μόζαρτ ἦταν πάντα ἕνα φτωχὸ παιδί, ποὺ τὸ μέλλον του, οἰκονομικῶς, δὲν ἦταν καθόλου ἐξασφαλισμένο. Γι' αὐτό, γυρίζοντας ἀπὸ τὴν Ἰταλία στὴν πατρίδα του, κοίταξε νὰ πάρῃ μιὰ θέση, νὰ ἐξασφαλίσῃ ἕνα μισθό, ἕνα εἰσόδημα. Δὲ θἄταν δύσκολο βέβαια γιὰ τὸν ἔκτακτο μουσικό, ποὺ εἶχε γράψει κιόλα τέσσερις ὄπερες, δυὸ λειτουργίες κι' ἕνα πλῆθος σονάτες, σὲ ἡλικία ποὺ ἄλλοι μουσικοσυνθέτες εἶναι ἀκόμα στὸ σχολεῖο. Κι' ὅμως—ποιὸς θὰ τὸ πιστέψῃ!—δὲν τὸ κατόρθωσε. Ὁ πρίγκιπας—ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σαλτσβούργου τοῦ ἀρνήθηκε μιὰ θέση ἀρχιμουσικοῦ στὴν ἐκκλησία του. Τὸ ἴδιο κι' ὁ ἐκλέκτορας τῆς Βαυαρίας, ἂν κι' ὁ Μόζαρτ δὲν ζητοῦσε παρὰ πεντακόσια φιορίνια τὸ χρόνο (1050 φράγκα) γιὰ νὰ γράψῃ τέσσερες ὄπερες καὶ νὰ παίζῃ κάθε μέρα στὰ κοντσέρτα τῆς αὐλῆς.

Ἔτσι ἀναγκάσθηκε πάλι νὰ ξενιτευθῇ. Καὶ πῆγε στὸ Παρίσι μὲ τὴ μητέρα του, γιατὶ ὁ πατέρας του δὲν μποροῦσε νἀφήσῃ περισσότερο τὴ μικρή του θέση στὸ Σαλτσβοῦργο.

Ἀλλὰ καὶ στὸ Παρίσι δὲν ἔκαμε τίποτα. Δὲν ἦταν πιὰ τὸ «παιδάκι» ποὺ κινοῦσε τὸ θαυμασμὸ μὲ τὴν πρώϊμη μεγαλοφυΐα του. Φτωχοζοῦσε διασκευάζοντας ἔργα γνωστῶν μουσικῶν κατὰ παραγγελία—ὅπως τὸ Μιζερέρε τοῦ Χολτζμπάουερ—καὶ δίνοντας μαθήματα. Τότε εἶχε καὶ τὸ μεγάλο δυστύχημα νὰ χάσῃ τὴ λατρευτή του μητέρα (τὸν Ἰούλιο τοῦ 1778). Καὶ μόλις τὴν ἔθαψε, ἔφυγε ἀπ' τὸ Παρίσι, ὅπου ἡ διαμονὴ τοῦ ἦταν πιὰ ἀνυπόφορη, καὶ γύρισε συντριμμένος στὸ Σαλτσβοῦργο, ὅπου ἡ ἀνάγκη τὸν ἔκαμε νὰ δεχθῇ τὴν ταπεινὴ θέση ὀργανοπαίχτη στὴν ἐκκλησιὰ τοῦ πρίγκιπα-Ἀρχιεπισκόπου.

Δὲν εἶναι σπάνια στὴν ἱστορία τὰ παραδείγματα μεγαλοφυῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἡ παραγνώριση κι' ἡ οἰκονομικὴ ἀνάγκη τοὺς ἐταπείνωσαν, ἀπειλώντας νὰ κατεστρέψουν ὅλο τους τὸ μέλλον. Ἀλλὰ πάντα σχεδὸν ἡ ἐπανόρθωση, ἀργὰ ἢ γρήγορα, ἤρθε. Ἔτσι κι' ὁ ταπεινωμένος ὀργανοπαίχτης τοῦ Σαλτσβούργου, ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περίμενε πιὰ—γιατὶ μόνον ὁ πατέρας του διατηροῦσε ἀκόμα τὴν παλιά του πεποίθηση—προσκαλέσθηκε τὸ 1780 ἀπὸ τὸν ἐκλέκτορα τῆς Βαυαρίας, τὸν Κάρολο Θεόδωρο, στὸ Μόναχο, γιὰ νὰ συνθέσῃ μιὰν ὄπερα—τὸν «Ἰδομενέα»,—ποὺ τὸ λιμπρέττο της εἶχε γράψει ἰταλικὰ ὁ ἀββᾶς Βαρέσκο. Τὸ ἔργο παίχθηκε τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1781 κι' εἶχε μιὰ ἐπιτυχία καταπληκτική. Ἔ, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ δόξα τοῦ Μόζαρτ στερεώθηκε. Ὅπως τὸν ἐθαύμαζαν σὰν παιδί, ἔτσι στὸ ἑξῆς θὰ τὸν ἐθαύμαζαν καὶ σὰν ἐνήλικο· (ἦταν τότε 25 χρονῶν). Δὲν φοβόταν πιὰ νὰ τὸν ξεπεράσῃ κανένας: μόνον ὁ ἑαυτός του.

Μ' ἀκοῦστε τώρα κι' ἕνα νόστιμο: Ὁ πρίγκιπας-ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σαλτσβούργου, ἄνθρωπος κοῦφος καὶ φαντασμένος, θέλησε νὰ μάθῃ ὁ κόσμος πὼς ὁ ἔνδοξος συνθέτης τοῦ «Ἰδομενέα» ἦταν στὴν ὑπηρεσία του, στὴν αὐλή του. Κουβαλήθηκε λοιπὸν στὴ Βιέννη, πῆρε μαζί του καὶ τὸν ὀργανοπαίχτη του καὶ τὸν μεταχειριζόταν σὰ δοῦλο! Τί νὰ κάμῃ κι' ὁ καϊμένος ὁ Μόζαρτ; Τὰ ὑπέμενε ὅλα, γιατὶ φοβόταν τὸ θυμὸ τοῦ κυρίου του, ποὺ πρῶτα-πρῶτα θὰ ἔπαυε τὸν πατέρα του. Ἡ θεσούλα, βλέπετε, ἐκείνη ποὺ εἶχε ὁ γέρο-Λεοπόλδος στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, χρειαζόταν ἀκόμα στὴ φτωχὴ οἰκογένεια. Μιὰ μέρα ὅμως δὲν ἐβάσταξε: Ἔκαμε τὰ παράπονά του στὸν Ἀρχιεπίσκοπο. Αὐτὸς τὸν ἀποπῆρε ἄσχημα. Κι' ὁ Μόζαρτ ἔδωσε τὴν παραίτησή του.

* * *

Τώρα ἔπρεπε νὰ ζήσῃ. Ἀπὸ τὰ μαθήματα ποὺ ἔδινε, δὲν κέρδιζε μεγάλα πράγματα. Ἄλλωστε δὲν ἤθελε νὰ παραμελήσῃ τὴ δημιουργική του ἐργασία. «Ἐγὼ εἶμαι συνθέτης — ἔγραφε ἐκείνη τὴν ἐποχή. Δὲν μπορῶ, πρᾶγμα ποὺ θὰ συνέβαινε ἂν ἔχανα τὸν καιρό μου δίνοντας μαθήματα, νὰ θάψω τὸ τάλαντο ποὺ ὁ Θεὸς μοῦ χάρισε τόσο πλούσιο». Σκέφθηκε λοιπὸν νὰ ἐργασθῇ γιὰ τὸ θέατρο. Ἀλλὰ ὁ αὐτοκράτορας Ἰωσὴφ Β', ποὺ ἀγαποῦσε μόνο τὴν ἰταλικὴ μουσική, δὲν ὑποστήριζε καθόλου τὶς προσπάθειες τῶν γερμανῶν συνθετῶν. Κι' ὕστερ' ἀπὸ πολλὰ μάταια διαβήματα, ὁ Μόζαρτ πῆρε ἐπιτέλους τὴν παραγγελία νὰ συνθέσῃ κάτι γιὰ τὴν αὐτοκρατορικὴ αὐλή. Ἦταν ἡ ὄπερα «Ἁρπαγὴ ἀπ' τὸ σεράϊ». Τὸ λιμπρέττο μετριώτατο, ἡ ὑπόθεση παιδιάτικη κι' ἀπίθανη. Ὡς τόσο ὁ Μόζαρτ ἔγραψε μιὰ θαυμάσια μουσικὴ κι' ἡ «Ἁρπαγὴ ἀπ' τὸ σεράϊ» ἀπέκτησε ἀργότερα στὴ Γερμανία τὴ μεγαλύτερη δημοτικότητα ἀπὸ κάθε ἄλλο του ἔργο. Μόνο ὅταν πρωτοπαραστάθηκε στὴ Βιέννη, τὸν Ἰούλιο τοῦ 1782, δὲν ἐνθουσίασε καὶ τόσο. Ἦταν τὸ καινούριο, τὸ ἀσυνείθιστο, ποὺ ὁ κόσμος ἔπρεπε πρῶτα νὰ τὸ συνειθίσῃ. Ὁ αὐτοκράτορας μάλιστα εἶπε στὸ συνθέτη:

— Εἶναι πολὺ δύσκολο γιὰ ταὐτιά μας. Βρίσκω πάρα πολλὲς νότες σ' αὐτὸ τὸ ἔργο.

Κι' ὁ Μόζαρτ ἀποκρίθηκε τότε τὸ περίφημο:

— Μεγαλειότατε, δὲν ἔχει παρὰ μόνο ὅσες νότες χρειάζονται!

Τρεῖς ἑβδομάδες μετὰ τὴν πρώτη παράσταση τῆς «Ἁρπαγῆς», ὁ Μόζαρτ παντρεύτηκε τὴν Κωσταντία Βέμπερ, μιὰ νέα ποὺ τὴν εἶχε γνωρίσει στὴ Μανχάϊμ. Ὁ γάμος ἔγινε στὸ μέγαρο τῆς βαρώνης Βαλδστέττεν, ποὺ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς προστάτριες τοῦ μουσικοῦ. Προῖκα δὲν πῆρε, ὁ μισθὸς ποὺ εἶχε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα ὡς «συνθέτης τῆς αὐλῆς», ἦταν πολὺ γλίσχρος. Καὶ γιὰ νὰ ἐπαρκῇ τώρα στὰ ἔξοδα τοῦ σπιτικοῦ, ἀναγκάσθηκε νὰ ξαναρχίσῃ τὰ μαθήματά του καὶ νὰ γράψῃ βάλς καὶ κοντρ-ντάνς (καντρίλιες τῆς ἐποχῆς) γιὰ τὶς σάλες τῶν δημοσίων χορῶν. Νὰ λέγεσαι Μόζαρτ καὶ νἄσαι ὑποχρεωμένος νὰ ξοδεύῃς σὲ τέτοια μικροπράγματα τὸν καιρό σου, ἀντὶ νὰ γράψῃς ἀριστουργήματα! Κι' ὅμως οὔτε τότε δὲν ἔπαψε νὰ δημιουργῇ ὁ μεγαλοφυὴς συνθέτης. Τὸ 1783 ἔδωσε ἕνα θαυμάσιο ὁρατόριο, τὸν «Δαΰδ». Καὶ κατόπι τέσσερα κουαρτέτα, ἀφιερωμένα στὸν Ἰωσὴφ Χάϋδν.

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1785, ὁ Λεοπόλδος Μόζαρτ πῆγε στὴ Βιέννη καὶ ρώτησε τὸν Χάϋδν νὰ τοῦ πῇ εἰλικρινῶς τί ἰδέα εἶχε γιὰ τὸ γιό του. Κι' ὁ συνθέτης τῆς «Δημιουργίας» τοῦ ἀποκρίθηκε: «Μπροστὰ στὸ Θεό, καὶ σὰν τίμιος ἄνθρωπος, κηρύττω ὅτι ὁ γιός σας εἶναι ὁ μεγαλύτερος μουσικὸς ἀπ' ὅσους ἄκουσα ποτέ. Γράφει μὲ γοῦστο καὶ γνωρίζει τὴ σύνθεση κατὰ βάθος».

Τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1786, στὸ αὐτοκρατορικὸ παλάτι τοῦ Σένμπουργκ, παραστάθηκε ὁ «Ἰμπρεσσάριος», κωμικὴ ὄπερα τοῦ Μόζαρτ. Αὐτὴ τὴν ἐποχή, ὁ νεώτατος ἀκόμα μουσικὸς βρίσκεται στὸ κατακόρυφο τῆς καλλιτεχνικῆς του ἐξέλιξης. Γράφει τὸ «Γάμο τοῦ Φιγκαρό», ὄπερα ποὺ τὸν ἐδόξασε γιὰ πάντα. Ἀλλὰ ἡ σειρὰ αὐτὴ τῶν ἀθάνατων ἀριστουργημάτων ἔμελλε νὰ διακοπῇ γρήγορα...

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΔΗΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

«ΒΓΑΛ' ΤΑ!»

Τὸ διηγήθηκε μιὰ μέρα στοὺς φοιτητές του ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ν. Βέης.

Κάποιος νεαρὸς εἶχε στείλει σ' ἕνα περιοδικὸ τὸ πρῶτο του ποίημα, ποὺ ἄρχιζε ἔτσι:

Τί μ' ὠφελοῦν τὰ μάτια μου;...

Τὸ ποίημα δημοσιεύθηκε. Ἀλλὰ φαντασθῆτε τὴν ἔκπληξη καὶ τὴ φούρκα τοῦ ποιητῆ ὅταν εἶδε, κάτω ἀπ' τὸν πρῶτο του στίχο, μέσα σὲ παρένθεση, τὴ φράση «Βγάλτ' τα!».

Νὰ βγάλῃ τὰ μάτια του;! Ἔξω-φρενῶν, ἔτρεξε στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ, νὰ μάθῃ ποιὸς τοῦ ἔκαμε τὸ ἄσχημο αὐτὸ ἀστεῖο. Ἀλλὰ ὁ διευθυντὴς τὸν ἐβεβαίωσε πὼς δὲν ἦταν παρὰ ἀκούσιο κι' ἀθῶοτατο τυπογραφικὸ λάθος, ποὺ ἔγεινε ὡς ἑξῆς:

Ὁ τυπογράφος, ὕστερ' ἀπ' τὴ λέξη «μάτια μου», εἶχε βάλει, ἀντὶ δύο ποὺ χρειαζόνταν, ἕνα σωρὸ ἀποσιωπητικά. Ὁ διορθωτὴς τἄσβυσε, τράβηξε μιὰ ὁδηγητικὴ γραμμὴ ἀπ' τὸ σβύσιμο ὡς τὸ περιθώριο τοῦ δοκιμίου, κι' ἐκεῖ ἔγραψε: «βγάλ' τα!» Δηλαδὴ νὰ βγάλῃ ὁ τυπογράφος τἀποσιωπητικά. Φαίνεται ὅμως πὼς ὁ τυπογράφος δὲν κατάλαβε. Κι' ἀφοῦ ἔβγαλε τὰ σβυσμένα ἀποσιωπητικά, πρόσθεσε στὸ ποίημα καὶ τὴ φράση τῆς ὁδηγίας!

Ἔτσι ὁ νεαρὸς ποιητὴς ἱκανοποιήθηκε. Οἱ κακὲς ὅμως γλῶσσες λένε πὼς ὁ τυπογράφος ἔκαμε τὸν κουτό, γιὰ νὰ γελοιοποιήσῃ τὸν ποιητή, ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἄρεσε τὸ ποίημα...

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.

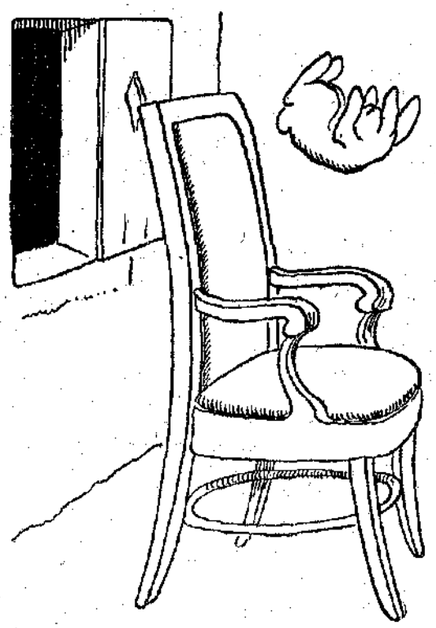

Νὰ σᾶς ἐξηγήσω τώρα πῶς βρέθηκε κείνη ἡ πολυθρόνα ἀπὸ κάτω μου, ὥστε νὰ πέσω χωρὶς νὰ πάθω τίποτα: Ἁπλούστατα, τὴν εἶχε βγάλει στὴν αὐλή του ὁ νοικοκύρης μιᾶς βίλλας, γιὰ νὰ καθήσῃ στὸ φρέσκο. Γιὰ καλή μου τύχη, ὁ κυνηγὸς πυροβόλησε κι' ὁ ἀετὸς μἄφησε ἴσαϊσα τὴ στιγμὴ ποὺ, πετώντας, περνοῦσε πάνω ἀπ' αὐτὴ τὴ βίλλα κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν πολυθρόνα.

Ἂν ἤμουν γάτος ἢ σκύλος, θἄμπαινα στὴ βίλλα, νὰ ζητήσω φιλοξενία καὶ ἄσυλο. Ἀλλὰ ἐμεῖς τὰ κουνέλια δὲν γινόμαστε κατοικίδια μὲ τόση προθυμία. Ἐγὼ μάλιστα, μὲ τὸ χαραχτῆρα ποὺ ἔχω—ποιητικό, φιλελεύθερο, ἀλανιάρικο—δὲν θὰ κλεινόμουν ποτὲ μὲ τὴ θέλησή μου σ' ἕνα σπίτι. Καὶ γι' αὐτό, ὅσο ζαλισμένος κι' ἂν ἤμουν ἀπὸ τὸ πέσιμο, πήδησα ἀμέσως ἀπὸ τὴν πολυθρόνα κι' ἔτρεξα ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσα, νἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὸ κατοικημένο μέρος, μὴ μὲ πιάσῃ κανένας ἄνθρωπος καὶ μ' αἰχμαλωτίσῃ.

Ἀλλ' ἀπὸ τὴ βία μου κι' ἀπὸ τὴ ζάλη μου, δὲν εἶδα ἕνα λάκκο μὲ τσιμέντο, ἐκεῖ-κοντὰ σ' ἕνα γιαπί, ποὺ τὄχτιζαν μὲ μπετὸν-ἀρμέ. Καὶ μπλούμ! πάρε με μέσα μὲ τὸ κεφάλι!

Εἶδα κι' ἔπαθα νὰ βγῶ ζωντανὸς ἀπὸ τὸ λάκκο ἐκεῖνο, κι' εἶδα κι' ἔπαθα ὡς νὰ καθαρίσω τὸ σῶμα μου ἀπὸ τὸ τσιμέντο ποὺ εἶχε κολλήσει ἀπάνω. Κυλίστηκα στὰ χόρτα, τινάχτηκα, τρίφτηκα μὲ τὰ χέρια μου, γλείφτηκα μὲ τὴ γλῶσσα μου καὶ δός-του δός-του κατάφερα κάπως νὰ καθαριστῶ Ἀπὸ ταὐτιά μου ὅμως κι' ἀπὸ τὴν κορφὴ τοῦ κεφαλιοῦ μου στάθηκε ἀδύνατο νὰ βγάλω τὸ

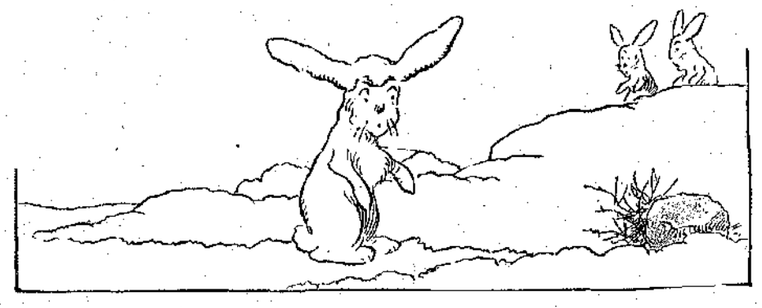

στρῶμα τοῦ τσιμέντου ποὺ εἶχε πιὰ πετρώσει. Κι' ἔτσι ἔγινα ἕνα ἀλλόκοτο κουνέλι ποὺ φοροῦσε μιὰ πέτρινη περικεφαλαία πρωτοφανῆ!

— Καλέ, τ' εἶναι τοῦτος; ἔλεγαν τἄλλα κουνέλια ποὺ μὲ κοίταζαν καὶ γελοῦσαν. Πῶς μαρμάρωσαν ταὐτιὰ καὶ τὸ κεφάλι του; Μὴν ἦταν ἄγαλμα καὶ ζωντάνεψε;

Στὴν ἀρχὴ δὲν μιλοῦσα. Ἔπειτα ἄρχισα νὰ θυμώνω. Καὶ μιὰ μέρα ἔβρισα ἄσχημα ἕνα αὐθάδικο κουνέλι ποὺ μὲ κοροϊδευε γιὰ τὸ πάθημά μου κατάμουτρα.

— Τί βρίζεις; μοῦ εἶπε κεῖνο· ἂν σὲ βαστάῃ, ἔλα νὰ μετρηθοῦμε. Τὶς αὐτάρες σου, νομίζεις, θὰ φοβηθῶ;

Παστήκαμε κι' ἀρχίσαμε τὶς κουτουλιές.

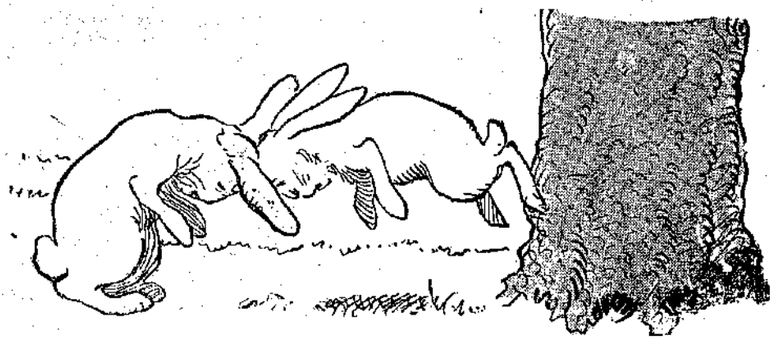

Ἔ, λοιπόν, μὲ τὶς πρῶτες εἶχα τὴν εὐχαρίστηση νὰ ἰδῶ τὸν ἐχθρό μου νὰ φεύγῃ πηλάλα : Τοῦ εἶχα σπάσει τὰ μοῦρα μὲ τὴν πέτρινη κούρα μου.

Ἡ νίκη μου διαδόθηκε κι' ἀπὸ τότε ἔπαψαν νὰ μὲ πειράζουν τὰ κουνέλια. Καὶ μόνο τὰ κουνέλια ; Ὅλα τὰ ζωάκια ποὺ εἶχαν τὸ μπόϊ μου, φοβοῦνταν τὴν ἀλλόκοτη περικεφαλαία μου καὶ φυλάγονταν νὰ στήσουν μαζί μου καυγά.

«Καλὸ κι' αὐτό, ἔλεγα. Τὸ λουτρό μου στὸ τσιμέντο μ' ὠφέλησε ὅσο δὲν τὸ περίμενα. Μοῦδωσε... δύναμη στὸ κεφάλι !»

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Ο ΑΝΤΡΕΙΩΜΕΝΟΣ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ)

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, ἦταν ἕνα νέο ἀντρόγυνο, κι' ὅταν παιδοκόμησε ἡ γυναίκα, ἔκανε ἕν' ἀγόρι. Μὰ τί παιδί ! σωσὸ παίδαρο, λὲς καὶ ἦταν χρονιάρικο. Εἶχε πίσω του καὶ κάτι σὰν οὐρά, σημάδι πὼς θὰ γίνοταν ἀντρειωμένος.

Μὰ γιὰ νὰ ζήσῃ, εἶπε ἡ μαμμὴ στὸν πατέρα του νὰ τὸ προσέχουν πολύ, καὶ νὰ μὴ τὸ ἀφήσουν οὔτε στιγμὴ μοναχό του ὥς που νὰ περάσουν ἐννιὰ μέρες, κι' ἀπάνω στὶς ἐννιὰ μέρες, νὰ τὸ πάρῃ καὶ νὰ πάῃ, περασμένα μεσάνυχτα, σ' ἕνα ἔρημο τρίστρατο, καὶ ἐκεῖ νὰ διαλαλήσῃ στὶς τρεῖς μερὲς μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς φωνῆς του τρεῖς φορές :

— Βουνά, λαγκάδια, δάση, ἀκοῦστε πὼς γεννήθηκε ἕνας ἀντρειωμένος !

Ἅμα φωνάξει αὐτά, νὰ σφίξῃ καλὰ τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά του καὶ νὰ γυρίσῃ τρέχοντας σπίτι του, χωρὶς νὰ λογαριάσῃ τὶς πέτρες ποὺ θὰ τοὔρριχναν βροχὴ ἀπάνω του, γιὰ νὰ τὸν φοβίσουν, τὰ στοιχειὰ τῆς νύχτας.

Ὅταν αὐτὸ ἔγεινε, ὁ πατέρας εἶδε κι' ἔπαθε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὶς πέτρες καὶ νὰ ἀσφαλιστῆ στὸ σπίτι του.

Περάσαν κάμποσα χρόνια, τὸ παιδὶ μεγάλωσε, τὄστειλαν στὸ σχολειὸ καὶ ἐκεῖ αὐτὸ καταπόναγε ὅλα τὰ ἄλλα παιδιὰ στὸ πάλεμα, στὸ λιθάρι καὶ στὸ τρέξιμο, καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολειοῦ καὶ τῆς γειτονιᾶς τὸ ἔλεγαν ἀντρειωμένο.

Κάποτε ἀρρώστησε ὁ πατέρας του καὶ πέθανε, καὶ ἔτσι ἔμεινε ὁ ἀντρειωμένος μὲ τὴ μάννα του, ποὺ κι' ἐκείνη ἡ μαύρη δὲν εἶχε ἄλλον κανένα σαὐτὸν τὸν κόσμο.

Ὅταν πιὰ ἔγεινε δέκα ὀκτὼ χρονῶν, κατάλαβε πιὸ καλὰ τὴν ἀντρειωσύνη του, καὶ καθὼς μιὰν αὐγὴ βγῆκε στὴν αὐλὴ νὰ νιφτῆ, κοίταξε πρῶτα κατὰ ἡλιοῦ κι' ἐφώναξε :

— Βουνά, λαγκάδια, δέντρα, εἶναι ἄλλος ἀντρειωμένος σὰν καὶ μένα ;

—Ὄοοοχι ! ἀντιβούϊσαν αὐτά.

Ἀπονίφτηκε καὶ πῆγε στὴ δουλειά του, καὶ καμμιὰ δεκαριὰ ταχυπινὰ ρώταγε ὅπως τὴν πρώτη φορά, ἂν ἦταν ἄλλος ἀντρειωμένος σὰν κι' αὐτόν, καὶ πάντοτε ἄκουγε τὸ ἀντιβούϊσμα ὄχί.

Ὕστερα ἀπ' αὐτὰ ἀποφάσισε καὶ λέει τῆς μάννας του :

—Ἐγώ, μάννα, θὰ φύγω νὰ πάω νὰ βρῶ τὴν τύχη μου.

Τῆς μαύρης μάννας ποὺ τἄκουσε, τῆς ἦρθε πλακωσιά, γιατὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔχασε τὸν νοικοκύρη της, τὸ παιδὶ τῆς ἀπόμεινε μόνο, καὶ αὐτὸ τῶρα ἤθελε νὰ φύγῃ ἀπὸ κοντά της, καὶ τί νὰ κάνῃ πιὰ μοναχή της ;

Τραβάει τὰ μαλλιά της, σκίζει τὰ μάγουλά της — ὄχι, παιδί μου, μὴν τὸ κάνῃς αὐτὸ καὶ μᾶφήσῃς παντέρημη, — μὰ τὸ παιδὶ τοῦ κάκου, ποὺ ν' ἀκούσῃ τί τοῦ ἔλεγε ἡ μάννα του.

— Εἶπα, μάννα, νὰ φύγω καὶ θὰ φύγω· ἄφησε τὰ κλάμματα, καὶ ἑτοίμασε μου ἕνα ταγαράκι μὲ παξιμάδια νὰ τὰ πάρω κοντά μου.

Τὴν ἄλλη αὐγή, ἕτοιμο τὸ παιδί, μὲ τὸ ταγαράκι περασμένο στὸν ὦμο, ἄφινε τὴν ὀγειὰ τῆς μάννας του.

— Μάννα μου, σᾶφίνω γειά, πάρε τούτη τὴν ταμπακιέρα, ἔχω μέσα σ' αὐτὴ ἕνα λουλούδι, νὰ τὴν ἀνοίγῃς κάθε αὐγὴ νὰ τὸ κοιτᾶς· ἂν βλέπῃς τὸ λουλούδι δροσερό, ἐγὼ θὰ εἶμαι καλὰ καὶ νὰ μὴ φοβᾶσαι· ἅμα τὸ ἰδῆς μαραμένο, θὰ πῆ πὼς πάω χαμένος κι' ἔλα νὰ μὲ βρῆς.

Ἀγκαλιαστήκανε μὲ τὴ μαυρομάννα, φιλιθήκανε, πῆρε τὴν εὐχή της κι' ἔφυγε.

Δρόμο παίρνει δρόμο ἀφίνει, μὰ τὰ κακὰ τῆς μοῖρας του πίσω δὲν τἀφίνει. Περπατώντας, ἔφτασε σ' ἕνα σιδερένιο ἁλώνι· στὴ μέση του εἶδε καθισμένο ἕνα Δράκο, ποὺ καθὼς ἀντίκρυσε τὸ παιδί, εἶπε :

— Καλῶς τὸν μεζὲ ποὺ μοῦρχεται !

Τὸν ἄκουσε τὸ παιδὶ κι' ἀπάντησε :

— Κὰν σοῦρχεται κὰν μοῦρχεται !

Ζύγωσε, καὶ στὴ στιγμὴ ἁρπαχθήκανε ἀπ' τὴ μέση κι' ἄρχισαν τὸ πάλεμα.

Πάλεψαν πολλὴν ὥρα, ὥσπου τὸ παιδὶ ἀνασήκωσε τὸ Δράκο στὸν ἀέρα, καὶ δίνοντάς του μιὰ κατὰ κάτω, τὸν ἔχωσε μέσα στ' ἁλώνι ὥς τὴ μέση.

—Ἄϊντε, μωρέ, τοῦ λέει τότε ὁ Δράκος, ἀπὸ μένα γλύτωσες, ἀπὸ τὸν ἀδερφό μου ὅμως δὲ θὰ γλυτώσῃς.

— Αὐτὸ θὰ τὸ ἰδοῦμε· μὰ ποῦ εἶναι ὁ ἀδερφός σου νὰ πάω νὰ τὸν βρῶ ;

— Αὐτοῦ ἴσα πέρα ποὺ πᾶς, θὰ τὸν ἀπαντήσῃς.

Τραβάει, τραβάει, φτάνει σ' ἄλλο σιδερένιο ἁλώνι, ποὺ στὴ μέση του καθότανε ἕνας ἄλλος Δράκος, ἀδερφὸς τοῦ πρώτου, καὶ νὰ μὴν τὰ πολυλογᾶμε, τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μ' αὐτόν.

Τοῦ εἶπε κι' ἐκεῖνος :

—Ἄϊντε, μωρέ, ἀπὸ μένα γλύτωσες, μὰ ἀπὸ τὸν ἀδερφό μου δὲ θὰ γλυτώσῃς.

— Ποῦ εἶναι τος νὰ πάω νὰ τὸν βρῶ ;

— Αὐτοῦ ἴσα πέρα πέρα ποὺ πᾶς, θὰ τὸν ἀπαντήσῃς.

Σὲ λίγο ἀνταμώθηκε καὶ μὲ τὸν τρίτο Δράκο καὶ ἔκανε καὶ σ' ἐκεῖνον τὸ ἴδιο ποὺ εἶχε κάνει καὶ στοὺς ἄλλους δύο.

Τοῦ εἶπε κι' ἐκεῖνος, χωμένος ὥς τὴ μέση στ' ἁλώνι :

—Ἄϊντε, μωρέ, ἀπὸ μᾶς ἐγλύτωσες μὰ ἀπὸ τὸν ἀδερφό μας δὲ θὰ γλυτώσῃς· αὐτὸς θὰ σὲ κομματιάσῃ !

— Ποῦ εἶναι τος νὰ τὸν ξεκάνω κι' αὐτόν ;

— Ἂν πᾶς ἴσα τὸ δρόμο, θὰ τὸν βρῆς.

Δρόμο παίρνει, δρόμο ἀφίνει ὁ ἀντρειωμένος, ὥσπου ἔφτασε σ' ἕνα γυάλινο πύργο, μὰ τί πύργο ! Θάμπωσαν τὰ μάτια του ἀπὸ τὴ γυαλάδα του, γιατὶ λαμποκόπαγε σὰν τὸν ἥλιο.

Ἀνεβαίνει τὶς σκάλες καὶ ἀντικρύζει μιὰ κοπέλλα, σωστὴ πεντάμορφη.

— Πῶς βρέθηκες ἐδῶ ! τοῦ εἶπε ἐκείνη θαμμαχτά, τί γυρεύεις, ποῦ πᾶς ; καὶ πῶς γλύτωσες ἀπὸ τοὺς τρεῖς δράκους, ποὺ φυλᾶνε στὰ σιδερένια ἁλώνια ;

Τῆς μολόγησε ὁ ἀντρειωμένος, πῶς αὐτοὺς τοὺς καταπόνεσε καὶ τοὺς ἔχωσε ὥς τὴ μέση στ' ἁλώνια.

— Καλά, τοῦ λέει ἡ κοπέλλα, ἀπ' αὐτοὺς ἐγλύτωσες, μὰ φοβᾶμαι πὼς ἐδῶ ποὺ ἦρθες, ἂν δὲν σηκωθῆς νὰ φύγῃς ἀμέσως, δὲν θὰ γλυτώσῃς ἀπὸ τὸν τέταρτο ἀδερφό τους, ποὺ εἶναι ὁ πιὸ μικρὸς καὶ ὁ πιὸ δυνατὸς ἀπ' ὅλους, καὶ

ποὺ μ' ἔχει ἐδῶ φυλακισμένη καὶ δὲν μπορῶ νὰ φύγω, νὰ γυρίσω στὸν πατέρα μου τὸ βασιλιὰ ποὺ μὲ νομίζει χαμένη.

Ἐκεῖ ποὺ τοῦλεγε αὐτά, ἀκούστηκαν βαρειὲς πατήμασιὲς στὰ σκαλοπάτια, ποὺ ἔκαναν τὴ σκάλα νὰ τρίξῃ.

— Φεύγα ! λέει τοῦ ἀντρειωμένου ἡ δόλια βασιλοπούλα, γιατὶ ἔρχεται ὁ Δράκος. Αὐτὸς εἶναι ποὺ ἀνεβαίνει γιατὶ ἄλλος κανένας δὲν πατάει ἐδῶ μέσα.

— Μὴ φοβᾶσαι γιὰ μένα, παρὰ ἔβγα νὰ τὸν δεχτῆς, κι' ἐγὼ θὰ τὸν περιμένω ἐδῶ.

Βγῆκε ἡ κοπέλλα, ἔμεινε τὸ παιδί, καὶ λογάριαζε, ἂν ἔρθῃ ὁ Δράκος, τί νὰ κάνῃ. Καθὼς ἔφερνε τὰ μάτια του γύρω στὴν κάμαρα, εἶδε ἕνα σπαθὶ ξεγυμνωμένο ποὺ κρεμόταν στὸν τοῖχο. Τὸ ξεκρέμασε, τὸ πῆρε στὸ χέρι του, καὶ περίμενε τὸ Δράκο ἐκεῖ.

Ἅμα ἀνέβηκε ὁ Δράκος καὶ εἶδε τὴν κόρη, μυρίζοντας δεξιὰ κι' ἀριστερὰ μὲ διάπλατα τὰ ρουθούνια του, τῆς εἶπε:

— Ἀνθρωπινὸ κρέας μοῦ μυρίζει.

— Ἀνθρώπους τρῶς κι' ἀνθρωπινὲ κρέας σοῦ μυρίζει, τοῦ εἶπε.

Πῆρε ἀράδα τὶς κάμαρες μυρίζοντας τὸν ἀέρα, ὥσπου βρῆκε σὲ μιὰ τὸν ἀντρειωμένο, καθισμένο στὸ κρεβάτι μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, καὶ τοῦ λέει:

— Ποιὸς εἶσαι, καὶ τί γυρεύεις ἐδῶ ;

Τότε τὸ παλληκάρι σηκώθηκε ὁλόρθο, μιὰ τοὔχει τοῦ Δράκου μὲ τὸ σπαθί, καὶ τὸν κόβει στὰ δυό.

Μὰ στὴ στιγμὴ εἶδε, πὼς ὁ ἕνας Δράκος γίνηκαν δυό· κόβει καὶ τοὺς δυό, γίνηκαν τέσσερις· κόβει καὶ τοὺς τέσσερις, γίνηκαν ὀχτώ· κόβει καὶ τοὺς ὀχτώ, γίνηκαν δεκάξη· κόβει καὶ τοὺς δεκάξη, γίνηκαν τριανταδύο· κόβει καὶ τοὺς τριανταδύο, γίνηκαν ἑξηντατέσσερις!

Μὰ τότε πιὰ ἀπόστασε τὸ παιδὶ ἐδρωκοπημένο, καὶ δὲν μποροῦσε νὰ κάνῃ τίποτα, γιατὶ τὸν κύκλωσαν οἱ πολλοὶ Δράκοι, τοὔκοψαν τὸ κεφάλι καὶ τὸ πέταξαν, μαζὶ μὲ τὸ κορμί του, ἀπὸ τὸ παράθυρο στὴν αὐλή.

Τώρα ἂς ἀφήσουμε τὸ Δράκο μὲ τὴν κοπέλλα καὶ τὸν κοψοκεφαλιασμένο, κι' ἂς πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τί ἔγινε ἡ μαυρομάννα του.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἔφυγε ὁ ἀντρειωμένος ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἡ μάννα του ἄνοιγε κάθε αὐγὴ μὲ λαχτάρα τὴν ταμπακέρα ποὺ τῆς ἄφησε ὁ γιός της, καὶ βλέποντας κάθε φορὰ τὸ λουλούδι δροσερό, χαιρόταν ἡ καρδιά της πὼς τὸ παιδί της ἦταν καλά. Μὰ ἐκείνη τὴ μαύρη μέρα ποὺ τοὔκοψε τὸ κεφάλι ὁ Δράκος, καθὼς ἄνοιξε τὴν ταμπακέρα κι' εἶδε τὸ λουλούδι μαραμένο, τῆς ἦρθε σκοτεινιὰ στὰ μάτια, καὶ ἡ καρδιά της ματώθηκε.

(Ἀκολουθεῖ) ΠΑΝ. ΣΕΦΕΡΛΗΣ

† ΤΖΩΝ ΓΕΡ. ΖΕΡΒΟΣ

[Μαγεμένο Βασιλόπουλο καὶ Ἀρίων Φωτοΐσκιος]

Θλιμμένο μήνυμα, πικρά,
Μάθε το σύ, Διαπλασόπουλο :
Χτὲς νύχτ' ἀγρύτναα νεκρὸ
Τὸ Μαγεμμένο Βασιλόπουλο.

Καὶ ὡς κοίταα κάτω ἀπ' τὸ γυαλὶ
Σεντούκι Χάρου νὰ τὸ κλεῖ,
Στὸ νοῦ, παραμυθένια
Μιὰ εἰκόνα ἀναστημένη,
Μοῦ φάνταζε ἡ κερένια
Μορφή του μαγεμένη,
Μὲ μάγια, ἀλοί ! θανάτου,
Γραμμένα στὴ θωριά του,
Κι' ἐν' ἄλικο λαγῆνι,
Μὲ δυὸ χρυσὲς λαμπάδες,
Στὴ νεκρική του κλίνη
Τῆς θλίψης ἀδερφάδες.
Ρόδα, γαλάζιοι κρίνοι

Κι' ἀνθοὶ ἀπὸ περιβόλια,
Τὰ λούλουδα τοῦ Μάρτη
Στὴν κάσσα νεκροστόλια,
Ποὺ ὡς ἕνα μαγεμένο,
Μικρὸ τοῦ Χάρου πλοιάρι,
Μαζὶ τὸν ἔχει πάρει,
Γιὰ κεῖ ποὺ πιὰ δὲ θἄρτῃ.

Ἄχ ! τὸ ταξιδεμένο !
Καιρὸς δὲν εἶναι ἀκόμα,
Σᾶς εἶπε ἕνα τραγούδι
Τὸ μαγεμένο στόμα
Γιὰ κάποιο βοσκαρούδι.
Μὰ χτὲς—κλάψετε, φίλοι,
Ζωῆς χαμένη ἐλπίδα,
Στοῦ τάφου του τὰ χείλη
Στερνὴ φορὰ τὸν εἶδα.

(Κάλυμνος) Γ. ΚΛ. Ζ.

Η ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ L. DE KERANY

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὡστόσο δὲ μποροῦσε ν' ἀντισταθῆ στὴ συμπάθεια, ποὺ τὴν ἔσερνε πρὸς αὐτὴ τὴ νέα γυναῖκα μὲ τὸ πένθος καὶ μὲ τὸ ἐλκυστικὸ χαμόγελο. Τῆς φαινόταν ἀφάνταστα γλυκὸ νὰ νοιώσῃ στὰ μαλλιά της αὐτὸ τὸ χέρι τὸ χαϊδευτικό, καὶ σκεφτόταν μὲ τύψη,—γιατὶ φοβόταν μὴν εἶναι ἀχάριστη— πὼς ἕνα φιλὶ τῆς ἄγνωστης θἄξιζε περισσότερο κι' ἀπὸ τὶς πιὸ τρυφερὲς διαχύσεις τῆς μὶς Βαρβάρας.

Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ βλέμμα της μιλοῦσε ἀρκετὰ γιὰ τὴν ψυχή της, γιατὶ ἡ ξένη, ποὺ φαινόταν κι' αὐτὴ πολὺ συγκινημένη, ἔσκυψε ἀπάνω της καὶ τὴ φίλησε. Κατόπι τὴν ξαναρώτησε :

— Εἶσαι ἀπὸ τὴ Βρετάνη ;

Ἡ Θυμιούλα ἦταν ἕτοιμη νὰ τῆς ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθεια, γιατί, μπροστὰ στὴν τόσο ἀληθινὴ αὐτὴ καλοσύνη, δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ κοκκινίσῃ ποὺ ἦταν μιὰ ψυχοκόρη· ἀλλ' ἡ Σολάνζ τῆς ἔκοψε τὸ λόγο.

Ἡ σημασία ποὺ εἶχαν δώσει στὴ Μικρὴ Ἄγνωστη ἐξερέθισε πάλι τὴ ζήλεια της. Ἤθελε νὰ δώσῃ τέλος σ' αὐτὲς τὶς τρυφερότητες, ποὺ τῆς φαινόνταν κωμικές, καὶ πέρνοντας τόνο περιφρονητικό :

—Ἡ Θυμιούλα εἶναι ἐγγονὴ τῆς Γκὺτ της ψαροῦς, ἐξήγησε μὲ πολλὴ ἀγερωχία.

Ἔλπιζε μ' αὐτὴ τὴν πληροφορία νὰ πείσῃ τὴν ἄγνωστη πὼς ἡ προτίμησή της πήγαινε χαμένη σὲ μιὰ κοπέλλα τοῦ λαοῦ, καὶ πὼς καλύτερα θἄκανε νὰ τὴ στρέψῃ πρὸς αὐτὴ τὴν ἴδια, τὴ δεσποινίδα Σολάνζ Σαρσέν.

Ἡ ξένη γίνηκε ἀμέσως ὠχρή. Μὲ μιὰν ἄθελη χειρονομία, ἔσπρωξε τὴ Θυμιούλα καὶ ξαναπῆρε τὸ μπράτσο τοῦ συζύγου της. Θἄλεγε κανεὶς πὼς βιαζόταν ν' ἀφήσῃ ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου εἶχε δοκιμάσει μιὰ διπλὴ διάψευση : ἡ μιὰ ποὺ ἔμαθε πὼς ὁ πίνακάς της καταστράφηκε κι' ἡ ἄλλη πὼς ἡ Θυμιούλα εἶχε γιαγιά.

Τῆς τὴν εἶχε προκαλέσει, καὶ τὴ μιὰ καὶ τὴν ἄλλη ἡ Σολάνζ, μιλώντας ἐλαφρὰ μὲ μόνο τὸ σκοπὸ νὰ ἱκανοποιήσῃ μιὰ ἰδιοτροπία της. Ἐγωΐστρια σὰ χαϊδεμένο παιδὶ καθὼς ἦταν, δὲ συλλογιζόταν τὶς βαρειὲς συνέπειες ποὺ μποροῦσαν νἄχουν τ' ἀπερίσκεπτα καμώματά της. Κι' ἀλίμονο, δὲ θὰ τὸ μάθαινε ἴσως αὐτὸ παρὰ ὅταν θἄταν ἀργὰ πιὰ γιὰ νὰ τὸ διορθώσῃ.

Ἡ Θυμιούλα ἀκολούθησε μὲ τὰ μάτια της τὶς δυὸ σιλουέττες ποὺ χάθηκαν στὸ μάκρος. Ἔνοιωσε τὴν καρδιά της νὰ σφίγγεται, κι' ὁ Φίλιππος, ποὺ δὲν εἶχε δεῖ τίποτε ἀπὸ τὴν προηγούμενη σκηνή, παραξενεύτηκε γιὰ τὴν ἀδιαφορία ποὺ ἔδειξε ἡ φίλη του, μαθαίνοντας πὼς εἶχε πιάσει ἕναν τεράστιο κάβουρα, ἕνα τέρας προκαταλυσιμαῖο, ποὺ κοιμόταν κάτω ἀπὸ μιὰ πέτρα καὶ ποὺ τὸ βράδυ, φορτωμένο μὲ σάλτσα μαγιονέζα, θὰ στόλιζε τὸ τραπέζι τοῦ πύργου.

Θ'

Μιὰ παράσταση ποὺ διακόπτεται.

Σὲ λίγο ἔφτασε ὁ Σεπτέμβρης μὲ τὶς σύντομες μέρες του, τὶς κρύες νύχτες του καὶ τὶς πρώϊμες καταιγίδες του, ὅπου ἡ βροχὴ κι' ὁ ἄνεμος λυσσοῦν. σὰ νὰ θέλουν νὰ ἑτοιμασθοῦν ἀπὸ τῶρα γιὰ τοὺς μανιασμένους ἀγῶνες τοῦ χειμῶνα.

Ἡ Σολάνζ καὶ τὰ ξαδέρφια της, στερημένοι πιὰ τὶς συνηθισμένες τους διασκεδάσεις, χασμουριόνταν ἀπὸ πλήξη, καὶ γι' αὐτὸ ὅλοι τους, ἀκόμα κι' ἡ κόρη τοῦ πυργοδεσπότη, ἄκουσαν μὲ ἱκανοποίηση τὴν εἴδηση πὼς ἡ Θυμιούλα βρισκόταν στὸ μαγειρειὸ ἐφοδιασμένη μ' ἕνα πανέρι γαρίδες, ποὺ τὶς εἶχε ψα-

ρέψει ἡ ἴδια στὶς μεγάλες παλίρροιες.

Ἦταν παραπάνω ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ποὺ ἡ Μικρὴ Ἄγνωστη δὲν εἶχε φανεῖ στὸν πύργο, κι' ὁ Φίλιππος, ἀνήσυχος, πῆγε πολλὲς φορὲς νὰ χτυπήσῃ τὴν πόρτα τοῦ καλυβιοῦ τῆς Γκώτ. Μὰ βρῆκε τὴν πόρτα κλεισμένη καὶ τὰ παράθυρα σφαλιστά. Ἀνώφελα χάθηκε στὸν ἀέρα τ' ὄνομα τῆς Θυμιούλας· μονάχα ὁ ἀντίλαλος τοῦ ἀποκρίθηκε, καὶ γύρισε στὸν πύργο ἀγαναχτισμένος ἀπ' τὴν ἀποτυχία του, ἀναθεματίζοντας μαζὶ καὶ τὶς παράξενες γριὲς καὶ τὶς φαντασμένες κοπέλλες. Μόλις λοιπὸν ἔμαθε τὸν ἐρχομὸ τῆς Θυμιούλας, κατέβηκε πρῶτος στὸ μαγειρειὸ καὶ τὴ βρῆκε ὀρθὴ μπρὸς στὸ τραπέζι, ὅπου σάλευε τὸ περιεχόμενο τοῦ πανεριοῦ.

Τοῦ φάνηκε πὼς εἶχε ἀδυνατίσει καὶ χλωμιάσει ἀπὸ τὴν τελευταία της ἐπίσκεψη, ἀλλὰ τὸν ὑποδέχτηκε μὲ τὸ συνηθισμένο της χαμόγελο.

— Καλημέρα, Φίλιππε!

— Καλημέρα, Θυμιούλα... Γιατὶ δὲν ἤρθες αὐτὴ τὴν ἑβδομάδα στὸν πύργο;

Μιὰ σκιὰ πέρασε ἀπ' τὸ πρόσωπο τῆς κόρης.

— Δὲν εἶχα καιρό, τοῦ ἀποκρίθηκε.

— Μήπως τὰ παιδιὰ τῆς Γκὼτ βρίσκονται τώρα στὴ στεριά;

Ἀντὶ νὰ τοῦ ἀποκριθῇ, ἡ Θυμιούλα ἔσκυψε νὰ μαζέψῃ μερικὲς γαρίδες ποὺ, θέλοντας νὰ ξεφύγουν τὸ ψήσιμο ποὺ θὰ τοὺς ἔκανε ἡ μαγείρισσα, πηδοῦσαν στὸ πάτωμα.

— Κακόμοιρες! εἶπε ὁ Φίλιππος. Θάλεγε κανεὶς πὼς μαντεύουν τὴ συμφορὰ ποὺ τὶς περιμένει. Ξέρεις, Θυμιούλα, πὼς ὑπάρχουν μερικὲς στιγμὲς ποὺ βρίσκω τοὺς ἀνθρώπους πολὺ κακούς;

Ἡ Θυμιούλα ἀποκρίθηκε σ' αὐτὴ τὴν παρατήρηση μ' ἕναν ἀναστεναγμὸ τόσο ἐκφραστικό, ποὺ ὁ Φίλιππος, σχεδὸν ἀθέλητα τῆ ρώτησε:

— Μήπως εἶσαι δυστυχισμένη στῆς Γκὼτ;

Μιὰ καινούργια προσπάθεια διαφυγῆς τῶν μελλοθάνατων θαλασσινῶν, ἔβγαλε τὴν κόρη ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση νὰ παντήσῃ στὴν ἐνοχλητικὴ αὐτὴ ἐρώτηση· ἀλλ' ὁ Φίλιππος πῆρε τὴ σιωπή της γιὰ ἐπιδοκιμασία, καὶ μέσα στὴ γενναία ἱπποτικὴ καρδιά του ξύπνησε ὁ πόθος νὰ βοηθήσῃ τὴ μικρὴ βασανισμένη. Μόνο ποὺ δὲν ἤξερε μὲ ποιὸν τρόπο ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ μεσολάβησή του.

Τοῦ εἶχε τύχει συχνὰ νὰ διαβάσῃ διηγήσεις περιηγήσεων, ποὺ εἶχαν ἐπιχειρήσει παιδιὰ τῆς ἡλικίας του, καὶ πολλὲς φορὲς νὰ ὀνειροπολήσῃ πὼς μποροῦσε κι' αὐτὸς νὰ ἐπιχειρήσῃ καμμιά. Ἀλλ' στὶς σημερινὲς περιστάσεις ὁ ρόλος του ἦταν δύσκολος.

Ὁ Φίλιππος μονάχα λίγες ἑβδομάδες θὰ περνοῦσε ἀκόμα στὴ Βρετάνη καί, ἅμα θ' ἀναχωροῦσε αὐτός, ἡ Μικρὴ Ἄγνωστη θὰ ξανάπεφτε στὴν τυραννία τῆς Γκὼτ καὶ τῶν γιῶν της.

Ἐνῶ συλλογιζόταν θλιβερὰ τὴν ἀδυναμία του, μπῆκε μὲ τὴ σειρά της κι' ἡ Σολὰνζ στὸ μαγειρειό.

— Τί κάνετε ἐδῶ; ρώτησε. Σᾶς περιμένω νὰ παίξουμε...

— Τί παιγνίδι;

— Δὲν ξέρω οὔτ' ἐγώ. Προσπάθησε νὰ σκεφτῇς κάτι.

Ὁ Φίλιππος σκέφτηκε.

— Δὲν παρασταίνουμε μιὰ κωμωδία; πρότεινε ξαφνικά. Ἡ ἀποθήκη εἶναι γεμάτη παλιὰ παραπετάσματα καὶ μποροῦμε νὰ τὰ χρησιμοποιήσουμε γιὰ νὰ κατασκευάσουμε στολές.

Ἡ Σολὰνζ ἔκαμε ἕνα μορφασμό. Ὕστερα ἀπὸ τὴν περιπέτεια μὲ τὴ ζωγραφιά, δὲν ἀγαποῦσε καθόλου τὴν ἀποθήκη τῆς σοφίτας.

— Ἔχετε κανένα βιβλίο; ρώτησε.

— Δὲ χρειάζεται. Θὰ τὰ ποῦμε μονάχοι μας.

— Ἐγὼ θέλω ἕναν ὡραῖο ρόλο.

— Θὰ γίνῃς βασίλισσα ἢ βασιλοπούλα.

— Μὲ μιὰ κορώνα...

— Μὲ δυό... τρεῖς... τέσσερις κορῶνες!

Ἡ μικρὴ σήκωσε τοὺς ὤμους της:

— Σόρε νὰ βρῇς τὸ Ροζέ.

*
* *

Ὁ Φίλιππος ὑπάκουσε. Ἡ ἀπουσία του δὲ βάσταξε πολύ. Ὁ Ροζέ, ποὺ προσπαθοῦσε ν' ἀφαιρεθῇ κοιτάζοντας τὴ βροχή, δέχτηκε μ' εὐχαρίστηση ν' ἀλλάξῃ ἀσχολία, καὶ τὸ παιγνίδι διοργανώθηκε ὄχι χωρὶς δυσκολίες, γιατὶ καθένας ὑποστήριζε τὶς ἀπόψεις του.

— Ἐγὼ θέλω νὰ γίνω βασίλισσα! ἔλεγε ἡ Σολάνζ.

— Κι' ἐγὼ ἀεροπόρος! πρόσθεσε ὁ Ροζέ.

Τοῦ κάκου προσπαθοῦσε ὁ Φίλιππος νὰ τοὺς φέρῃ σὲ συμφωνία.

— Καὶ τί μποροῦν νὰ κάμουν μαζὶ μιὰ βασίλισσα κι' ἕνας ἀεροπόρος;

— Θὰ δῇς! Θάναι πολὺ διασκεδαστικό...

— Κι' ἐγὼ τί ρόλο θάχω;

— Ἐσὺ θά... μᾶς κοιτάζῃς μὲ τὴ Θυμιούλα. Χρειάζεται κι' ἀκροατήριο, βλέπεις.

Ὁ Φίλιππος δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ ἕνα μαρασμό.

— Θάθελα νὰ κάνουμε κάτι ἄλλο.

— Σοῦ λέω ποὺ θὰ διασκεδάσῃς πολύ. Ἔχω ὑπέροχες ἰδέες. Ἂς ἀνέβουμε κεῖ πάνω...

(Ἀκολουθεῖ) Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΑΛΑΙΣΕΩΣ»

† ΤΖΩΝ ΓΕΡ. ΖΕΡΒΟΣ, Μαγεμένο Βασιλόπουλο καὶ Ἀρίων Φωτεΐσκιος, Κάλυμνος. Α' Βραβεῖον εἰς τὸ Δημοψήφισμα τῶν Ψευδωνύμων τοῦ 1927.— 2. ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ, Φιλόσοφη, Ἄνδρος—Ἀθῆναι. Α' Βραβεῖον Διαγ. Ποιήματος. — 3 ΜΑΚΝΤΟΦ, Ἀθῆναι. Α' Βραβεῖον Διαγ. Ζωγραφικῆς.— 4. ΧΑΡΙΤΩΝ Κ. ΛΑΜΠΡΟΣ, Λάμπων Ἀστήρ, Α' Βραβεῖον εἰς τὸν 239 Διαγ. πρὸς σύνθεσιν Ἀσκήσεων.

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

— *Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο* —

Σπρώχνοντας τὴν πόρτα, σκέφτηκε μ' ἀνακούφιση ὅτι θὰ εἶχε ξαλαφρωθεῖ πιὰ ἀπ' τὸ μυστικὸ ποὺ τὸν τυραννοῦσε τόσους μῆνες, ὅταν θὰ τὴν ἔκλεινε σὲ λίγο φεύγοντας.

Βρῆκε τὸν παπὰ ἀπάνω στὴ χώνεψη, καθισμένο σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα, μισοκοιμισμένο, νὰ διαβάζῃ τὸ προσευχητάρι του.

Ξύπνησε γιὰ καλὰ ἀπ' τὴν εἴσοδο τοῦ μπάρμπα-Λουδώ, σημείωσε μὲ μιὰ κορδέλλα τὴ σελίδα ὅπου εἶχε μείνει, καὶ βλέποντας τὸ ναυτικὸ νὰ στριφογυρίζῃ μ' ἀμηχανία τὸ καπέλλο στὰ χέρια του, τοῦδωσε κάθισμα καὶ τὸν ρώτησε:

— Καλῶς τὸ Θωμᾶ, τί μὲ θέλεις;

Ἤθελε μιὰ συμβουλὴ καὶ ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ διηγηθῇ τὴν ἱστορία του.

— Γιατὶ ξέρετε, παπά μου, δὲν εἶμαι πολὺ δυνατός, δὲν εἶμαι κανένας ἄσσος, ὅπως λέει κι' ἡ γυναίκα μου, — καὶ παίρνοντας λίγο θάρρος ἀπ' τὸν πρόλογο, ἄρχισε νὰ διηγῆται τὴν ἱστορία του, κόκκινος καὶ στενοχωρημένος.

— Θυμόσαστε, παπά μου, μιὰ ἡμέρα ποὺ ὁ κὺρ-Μωζὲν σᾶς εἶπε πὼς εἶναι χῆρος; Πᾶνε 15 χρόνια ἀπὸ τότε· ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε στείλει τὴ γυναίκα του παραμάννα.

»Σὰν βρῆκε ἡ γυναίκα του θέση, πῆρε τὸ παιδί της καὶ τὄδωσε σὲ μιὰ γυναῖκα γιὰ νὰ τὸ φέρῃ στὸ χωριό· ἡ κυρὰ Μωζὲν ὅμως στάθηκε ἄτυχη· ἡ γυναίκα ποὺ ἐμπιστεύτηκε τὸ παιδί της, ἤτανε μιὰ γριὰ στρίγγλα, ποὔκλεβε τὰ παιδιὰ καὶ τὰ πουλοῦσε σὲ παλιανθρώπους ποὺ τἄβαζαν νὰ ζητιανεύουν.

— Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές, Θωμά;

— Τὴν καθαρὴ ἀλήθεια, παπά μου! Αὐτὴ ἡ στρίγγλα, ποὔχε κλέψει ἄπειρα παιδιά, ἔκλεψε καὶ τὸ παιδὶ τοῦ Μωζὲν μέσα στ' ἄλλα. Τὸ κράτησε 4 χρόνια μαζί της κι' ἤθελε νὰ τὸ μάθῃ νὰ ζητιανεύῃ· αὐτὸ ὅμως ἦταν παιδὶ ἐνὸς τίμιου ἀνθρώπου καὶ ἀρνιότανε ν' ἀπλώσῃ τὸ χέρι νὰ ζητήσῃ. Ὥσπου βαριέστησε κι' αὐτή, καὶ μιὰ ἡμέρα τὸ παράτησε κατάμονο στοὺς πέντε δρόμους.

»Πρὸ ἕξη μηνῶν ἀρρώστησε καὶ πῆγε στὸ νοσοκομεῖο· λίγες μέρες πρὶν πεθάνῃ, τὴν ἔπιασαν τύψεις—ξέρω ἐγὼ τί φοβερὸ πρᾶγμα εἶναι αὐτό, σὲ κάνει νὰ μὴν μπορῇς νὰ κλείσῃς μάτι μερόνυχτα ὁλόκληρα.

Σήκωσε τὰ μάτια του ψηλά, σὰν νἄθελε νὰ ὁρκισθῇ ὅτι δὲ λέει φέμματα κι' ἐξακολούθησε.

—Τότε ζήτησε τὸν ἀστυνόμο καὶ τοῦπε τ' ὄνομα τοῦ παιδιοῦ, ὁ ἀστυνόμος μοῦ τὸ εἶπε... εἶναι ὁ Γεῶργος!

—Ὁ Γεῶργος εἶναι γιὸς τοῦ κὺρ-Μωζέν;

— Ναί, εἶναι βέβαιο.

Ὁ ἀγαθὸς παπὰς δὲ μποροῦσε ἀκόμα νὰ συνέλθῃ ἀπ' τὴν ἔκπληξη

Μουρμούριζε κάτι ἀκατάληπτα λόγια, ποὺ ξεχώριζαν οἱ λέξεις, φτωχὸ παιδί... ἡ Θεία Πρόνοια... κτλ.

Σηκώθηκε, ἔκανε τὸ γῦρο τῆς κάμαρας καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν κὺρ-Λουδώ, μὲ τὰ χέρια στὶς τσέπες.

Προσπαθοῦσε νὰ βρῇ μιὰ κατάλληλη φράση γιὰ τὴν περίσταση, καὶ μὴ βρίσκοντας τίποτα καλύτερο, εἶπε ἁπλά:

— Πρέπει νὰ τὸ δώσῃς τὸ παιδί, κὺρ-Λουδώ.

Ὁ μπάρμπα-Λουδὼ ἀνασκίρτησε.

— Μὰ ἴσα-ἴσα αὐτὸ μὲ στενοχωρεῖ, παπά μου, ἕξη μῆνες τώρα ποὺ τὸ ξέρω καὶ δὲν ἔχω τὴ δύναμη νὰ τὸ πῶ σὲ κανένα, οὔτε καὶ στὴ γυναῖκα μου ἀκόμα. Κοπιάσαμε τόσο νὰ τὸ ἀναθρέψουμε αὐτὸ τὸ παιδί, τὸ ἀγαπήσαμε καὶ μᾶς ἀγάπησε σὰ δικό μας, καὶ τώρα κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς θὰ μπορέσουμε νὰ τὸ ἀποχωριστοῦμε,

Ὅλα αὐτὰ ἤτανε ἀλήθεια, κι' ἂν ὁ κὺρ-Μωζὲν ἤτανε ἀξιολύπητος, κι' ὁ μπάρμπα Λουδὼ δὲν πήγαινε πίσω.

Μὴν ξέροντας τί νὰ κάνῃ, ὁ παπὰς σκούπιζε τὸν ἱδρῶτα πόχυνε ἀπ' τὴν ἀγωνία του, ζητώντας τὴ βοήθεια τοῦ Ὑψίστου νὰ τὸν φωτίσῃ· ξεχνώντας καὶ ὅτι ὁ μπάρμπα-Λουδὼ εἶχε ἔρθει νὰ τὸν συμβουλευτῇ, εἶπε:

— Ἂν ἤσουνα σὺ στὴ θέση μου, τί θὰ μὲ συμβούλευες, Θωμᾶ;

Ὁ φτωχὸς ναυτικὸς ἔσκυψε τὸ κεφάλι καὶ μουρμούρισε:

— Τὰ βλέπω κι' ἐγώ, παπά μου, πρέπει νὰ τὸ δώσω τὸ παιδί, τὸ κατάλαβα ἀκόμα καλύτερα ἀπὸ προχθὲς ποὺ ξαναεῖδα τὸν κὺρ-Μωζέν· μοῦ φάνηκε πιὸ λυπημένος καὶ πολὺ πιὸ γέρος ἀπ' ὅ,τι τὸν ἄφησα πρὸ ἕξη μηνῶν.

»Τὴν ντρεπόμουνα τόσο, σὰν νὰ τοῦ εἶχα κλέψει λεπτὰ ἀπ' τὴν τσέπη του· δὲν μποροῦσα πιὰ νὰ κρατήσω τὸ μυστικὸ μόνος μου, κι' ἤρθα νὰ σᾶς τὸ πῶ.

— Κι' ἔκανες πολὺ καλά, Θωμᾶ, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ παπάς, ἐνθουσιασμένος ποὔχε βρῇ μιὰ κατάλληλη φράση. Ποτὲ

«— Τ' εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές, κὺρ-Θωμᾶ;» (Σελ. 463, στ. β')

«Πέρασε ὅλη τὴ νύχτα περπατώντας στὴ ψέφυρα...» (Σελ. 446, στ. β.)

δὲν εἶναι ἀργὰ γιὰ νὰ διορθώση κανεὶς τὰ σφάλματά του. Θὰ σὲ συνοδέψω κι' ἐγὼ στὸν κὺρ-Μωζὲν καὶ θὰ τοῦ τὰ ὁμολογήσης ὅλα.

— Αὔριο, παπά μου.

— Ὄχι, Θωμᾶ, τώρα θὰ πᾶμε.

Καὶ βλέποντας τὸ στενοχωρημένο πρόσωπο τοῦ μπάρμπα-Λουδοῦ, πρόσθεσε:

— Σὲ παρακαλῶ, Λουδοῦ, πᾶμε τώρα ποὺμαστε κι' οἱ δυὸ ἀποφασισμένοι.

('Ακολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

"ΜΗ ΜΟΥ ΑΠΤΟΥ ΑΘΥΜΩΝ,,

Ἀγαπητοί μου,

ΑΣ ἐπιθύμησα, καὶ κολακεύουμαι νὰ πιστεύω πὼς μ' ἐπιθυμήσατε καὶ σεῖς... Ἔχω τέσσερις ἑβδομάδες νὰ σᾶς γράψω. Μὰ ξέρετε γιατί: ἤμουν ἄρρωστος. Κι' ἀπὸ μιὰ τόσο παράξενη ἀρρώστεια! «Ἀρχὴ ἡλιάσεως» τὴν εἶπε ὁ γιατρός. Μιὰ μέρα, ἀπὸ τὶς φλογερὲς ἐκεῖνες τοῦ Ἰουλίου, ἀναγκάστηκα νὰ βγῶ ἔξω καταμεσήμερα. Καὶ γύρισα στὸ σπίτι μ' ἕνα φοβερὸ πονοκέφαλο ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ σταθῶ. Ἔβαζα κρύα νερὰ στὸ κεφάλι, ἔπαιρνα ἀσπιρίνες, καφεΐνες — τίποτα! Ὁ πονοκέφαλος ἐξακολουθοῦσε. Ἔμεινα δυὸ-τρεῖς ἡμέρες στὸ κρεβάτι, νηστικός, μὲ τὰ μάτια κλειστά. Ἔπειτα τἄνοιξα, σηκώθηκα κι' ἔφαγα. Τὸ μεγάλο κακὸ εἶχε περάσει. Μὰ οὔτε νὰ σκεφθῶ πιὰ μποροῦσα, οὔτε νὰ γράψω, οὔτε καλὰ-καλὰ νὰ μιλήσω. Λὲς καὶ τὸ μυαλό μου εἶχε σταματήσει. Καὶ καθὼς ἐξακολουθοῦσαν οἱ φριχτὲς ἐκεῖνες ζέστες, ἀναγκάστηκα νἀφήσω κάθε ἐργασία.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πώς, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἑβδομάδα, ἂν ἔβαζα τὰ δυνατά μου, θὰ μποροῦσα ἴσως νὰ σᾶς γράψω καὶ καμμιὰ Ἐπιστολή, Ἀλλὰ μοῦλειπε ἀκόμα ἡ διάθεση, τὸ κέφι. Κι' ἔχω κάμει ὅρκο καὶ σταυρό, ποὺ λένε, νὰ μὴν ἀγγίζω τὴν πέννα χωρὶς κέφι, ὅταν τουλάχιστο πρόκειται νὰ γράψω κάτι ποὺ θὰ τὸ διαβάσουν ἄλλοι καὶ προπάντων Διαπλασόπουλα. Γιατὶ μιὰ φορὰ τὴν ἔπαθα — καὶ δὲν ἐννοῶ νὰ τὴν ξαναπάθω.

Θὰ σᾶς διηγηθῶ σήμερα τὴν περίεργη αὐτὴ ἱστορία. Μπορεῖ νὰ σᾶς χρησιμέψη... Ἔτσι καὶ τότε—πᾶνε χρόνια—εἶχα ἀρρωστήσει δυὸ - τρεῖς ἡμέρες. Τὴν τέταρτη ἔπρεπε νὰ σᾶς γράψω τὴν Ἐπιστολή μου. Θέμα εἶχα, γιατὶ λίγο πρὶν ἀρρωστήσω εἶχα πάει ἕνα θαυμάσιο περίπατο στὸν ἀνοιξιάτικο Ἐθνικὸ κῆπο. Διάθεση μόνον δὲν εἶχα, κέφι. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴν ἀφήσω τὴ «Διάπλαση» χωρὶς Ἐπιστολή, εἶπα: δὲν πειράζει, θὰ γράψω ὅπως μπορῶ. Καὶ κάθησα κι' ἔστιψα τὸ μυαλό μου, κι' ἔγραψα μιὰ περιγραφὴ τοῦ περιπάτου μου, ποὺ ὁ Θεὸς νὰ τὴν κάνῃ!..

Φυσικά. τὸ πρᾶγμα δὲν ἀποφάνηκε. Κανένας, κι' ἂν τὸ παρατήρησε, τουλάχιστον δὲν τόπε... Ὡστόσο πάντα εἶχα κάποια τύφη. Δὲν ἔπρεπε, ἔλεγα κάθε φορὰ ποὺ τὸ θυμώμουν, νὰ γράψω στὰ παιδιὰ χωρὶς κέφι. Ἔκαμα λάθη στὸ ὕφος καὶ τοὺς ἔδωσα κακὸ παράδειγμα. Ἂν μποροῦσα, θὰ μάζευα πίσω ὅλα ἐκεῖνα τὰ φυλλάδια μὲ τὴν κακογραμμένη Ἐπιστολὴ καὶ θὰ τἄκαιγα. Πῶς μποροῦσα ὅμως;.. Ἐπιτέλους τὸ ξέχασα κι' ἡσύχασα. Ἀλλὰ ὅ,τι κάμει κανεὶς στὸν κόσμο, τὸ βρίσκει πάντα. Ἡ τιμωρία ἀργεῖ καμμιὰ φορά, μὰ ἔρχεται. Καὶ νὰ πῶς ἤρθε ἡ δική μου:

Ἕνας φίλος μας, ὕστερ' ἀπὸ καιρό, εἶχε συζήτηση μ' ἕνα φίλο του μεγαλύτερο, ποὺ ἰσχυριζόταν πὼς ὁ Φαίδων εἰς «Διαπλάσεως» δὲν γράφει καλά. Ὁ φίλος μας, φυσικά, ὑποστήριζε τὸ ἐναντίο. Ἐπιτέλους ρώτησε τὸ φίλο του:

— Μὰ τί ἔχεις διαβάσει τοῦ Φαίδωνος, ποὺ δὲν σοῦ ἄρεσε;

— Τίποτα, τοῦ ἀποκρίθηκε κεῖνος· μόνο μιὰ Ἐπιστολή του. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ!

Ὁ φίλος μας ἀπόρησε:

— Ἀπὸ μιὰ Ἐπιστολὴ κρίνεις ἕνα συγγραφέα ποὺ ἔχει γράψει ὥς τώρα χιλιάδες; Κι' ἐπιτέλους ποιά εἶναι αὐτὴ ἡ Ἐπιστολὴ ποὺ δὲν σοῦ ἄρεσε; Εἶμαι περίεργος.

— Θὰ σοῦ τὴ φέρω νὰ τὴ διαβάσης, ὑποσχέθηκε ὁ ἄλλος. Γιατὶ δημοσιεύθηκε ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια κι' ἴσως τότε δὲν ἤσουν συνδρομητής.

— Μὰ ἔχω πολλοὺς παλιοὺς τόμους, εἶπε ὁ φίλος μας.

— Ἄ, φέρ' τους ἐδῶ! Θὰ ψάξω καὶ θὰ σοῦ τὴ βρῶ.

Οἱ τόμοι ἤρθαν, ὁ φίλος τοῦ φίλου μας ἔψαξε καί... τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος βρέθηκε. Ἦταν ἡ Ἐπιστολὴ γιὰ τὸν περίπατο στὸν Ἐθνικὸ κῆπο! Ἀκοῦτε σεῖς; Ἀπὸ «τόσες χιλιάδες», ἐκείνη μόνο βρέθηκε νὰ διαβάσῃ ἕνα παιδὶ ποὺ εἶχε, φαίνεται, καλαισθησία. Τὸ ἔγκλημα μιὰ φορὰ νὰ μὴ γίνῃ· εἰδεμὴ ἡ τύχη εἶναι πάντα πρόθυμη νὰ τὸ ἀποκαλύψῃ...

Τὸ παιδὶ μὲ τὴν καλαισθησία διάβασε στὸ φίλο του τὴν Ἐπιστολὴ καὶ τοῦ ἔδειξε ὅλα τὰ λάθη τοῦ ὕφους. Ἐδῶ, τοῦ εἶπε, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἴδια λέξη χωρὶς ἀνάγκη, ποὺ εἶναι ἀκαλαίσθητο... Αὐτὴ ἡ φράση στέκεται στὸν ἀέρα... Αὐτὴ δὲν συνδέεται καθόλου καλὰ μὲ τὴν ἄλλη... Ἐδῶ ξαναλέει τὰ ἴδια ποὺ εἶπε καὶ παραπάνω... Ἐδῶ αὐτὴ ἡ λέξη δὲν εἶναι ἡ κυριολεξία. Καὶ καθεξῆς...

Ὁ φίλος μας τἄχασε. Τοῦ φάνηκε πὼς εἶχε καὶ κάποιο δίκιο ὁ ἄλλος. Κι' ἔγραψε ἕνα μεγάλο γράμμα στὴ Διάπλασι, διηγούμενος ὅλη αὐτὴ τὴ συζήτηση καὶ γυρεύοντας νὰ τοῦ λύσῃ τὴν ἀπορία: Γιατὶ ἡ Ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ κ. Φαίδωνος ἦταν τόσο παραμελημένη; Μὴν εἶχαν γίνει τυπογραφικὰ λάθη; — Ἡ Διάπλασις μοῦ ἔδωσε νὰ διαβάσω τὸ γράμμα. Κι' ἀπὸ τότε, ποὺ λέτε, ἔκαμα ὅρκο καὶ σταυρό...

Στὴν παλιὰ τράπουλα, δὲν θυμοῦμαι τώρα σὲ ποιὸν ἄσσο, διαβάζαμε τὴν ἑξῆς ἐπιγραφή: «Μή μου ἅπτου ἀθυμῶν». Γιατὶ ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα — κι' εἶναι παρατηρημένο — πὼς δὲν ἔχει κανένας τύχη στὰ χαρτιὰ ὅταν παίζῃ μὲ ἀθυμία. Λοιπόν, αὐτὴ ἡ ἐπιγραφὴ θὰ ταίριαζε καλύτερα στὴν πέννα τοῦ συγγραφέα: «Μὴ μαγγίζῃς χωρὶς κέφι!». Αὐτὸ κάνω κι' ἐγὼ ἀπὸ τότε. Καὶ γι' αὐτὸ ἄργησα τόσο νὰ σᾶς γράψω μετὰ τὴν ἀρρώστεια μου. Ὁ μῦθος — κι' ἂς μὴν εἶναι καθόλου μῦθος — δηλοῖ: Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ στίβῃ κανεὶς τὸ μυαλό του γιὰ νὰ γράψῃ. Τὸ γράψιμο θέλει πρῶτα-πρῶτα διάθεση. Τότε μόνο βγαίνει καλό. Ἀκόμα καὶ στὸν Ὅμηρο βρίσκουν κακοὺς στίχους. Καὶ λένε πὼς ὅταν τοὺς ἔκανε, εἶχε νύστα ἢ πονοκέφαλο...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΜΑΡΜΑΡΥΓΕΣ

Συνήθως συγχέομε τὰ σύνορα τῆς θέλησης καὶ τοῦ πείσματος. Πόσες φορὲς ἄκουσα νὰ λένε γι' ἀνθρώπους μὲ θέληση, μὲ χαραχτῆρα: «Εἶναι πεισματάρης!»

* * *

Ἂν ἡ γάτα εἶχε πτερά, δὲν θἄμενε σπουργίτης στὸν ἀέρα· ἂν εἶχε πτερύγια, δὲν θἄμενε ψάρι στὴ θάλασσα. Ὁ ἄνθρωπος, ἐπινοητικώτερος, ἔκαμε πτερὰ μὲ τὸ ἀεροπλάνο καὶ πτερύγια μὲ τὸ ὑποβρύχιο. Κι' ἔτσι ἐξολοθρεύει παντοῦ καὶ τὰ πάντα.

* * *

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ἀπαιτητικώτεροι ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς μὲ τὸ ὀκτάωρο, ἤθελαν νὰ ἐργάζουνται ἕξῃ μόνον ὧρες τὴν ἡμέρα. Καὶ ὑπάρχει ἕνα ἐπίγραμμα—αἴνιγμα καὶ λογοπαίγνιο μαζί—ποὺ ἀποδίδεται στὸ Λουκιανὸ καὶ λέγει:

Ἐξ ὧραι μόχθοις ἱκανόταται· αἱ δὲ μετ' αὐτάς,
Γράμμασι δεικνύμεναι, ΖΗΘΙ λέγουσι βροτοῖς.

(Δηλαδή: ἕξῃ ὧρες εἶναι ὑπεραρκετὲς γιὰ τὴν ἐργασία. Οἱ κατόπι, ἐβδόμη, ὀγδόη, ἐνάτη, δεκάτη κτλ. ἂν τὶς παραστήσουμε μὲ ψηφία. — ζ', η', θ', ι',—ζ ἤ θι, ποὺ θὰ πῇ ζῆσε λέγουν στοὺς ἀνθρώπους).

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ
('Από ἀνέκδοτα χειρόγραφά του)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΛΙΜΝΗ

Νύχτα, λάμπει τὸ φεγγάρι
στὰ οὐράνια τὰ ψηλά,
καὶ ἡ λίμνη ὅλη χάρη
καθρεφτίζει το τρελλά...

Διάφνες γύρω της ἀνθίζουν
καὶ ἀγράμπελες λευκές.
ποὺ ὁλόγυρα σκορπίζουν
μυρωδιὲς μεθυστικές.

Στὰ νερά της πλένε ἀγάλι
κύκνοι δυὸ καμαρωτοί,
μὲ λευκὰ περίσσια κάλλη
— βασιλιάδες ζηλευτοί.

Κι' ἕνα ἀθώρητο ἀηδόνι
μὲ ὁλόγλυκη λαλιά,
κάπου ἐκεῖ κρυμμένο, ἁπλώνει
μελωδίες στὴ σιγαλιά...

Λορέττα

ΟΡΓΙΣΜΕΝΟΣ ΘΕΟΣ

Εἴμαστε στὴν καρδιὰ τοῦ Ὀλύμπου. Ὕστερα ἀπ' ἕνα κουραστικὸ ἀνέβασμα, φτάσαμε τέλος στὸ σκοπό μας: Ἀνεβήκαμε στὸν Ἅγιο Διονύση.

Ἡ μεγαλόπρεπη ὀμορφιὰ τοῦ τοπείου μᾶς ξεκούρασε ἀμέσως. Ἡ φύση γύρω μας ὀργιάζει. Τὰ μάτια, κουρασμένα ἀπ' τὸ δυνατὸ φῶς τοῦ ἥλιου, ἀναπαύονται στὸ σκιερὸ φῶς κάτω ἀπ' τὰ φυλλώματα τῶν φουντωμένων δέντρων. Τὰ αὐτιὰ παραδίνονται στὴ γλυκειὰ ἁρμονία, ποὺ ξεμύνεται ἀπ' τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν. Τὰ ρουθούνια ὁλάνοιχτα ρουφοῦν ἀχόρταγα τὴ μεθυστικὴ μυρωδιὰ τοῦ πεύκου καὶ τοῦ ἐλατιοῦ. Ἡ ἐπιδερμίδα ἀναγαλλιάζει στὸ χάϊδεμα τοῦ δροσεροῦ ἀέρα ποὺ σφυρίζει στὸ πυκνὸ φύλλωμα τῶν δέντρων, κατεβαίνοντας ἀπ' τὶς χιονισμένες κορφὲς τοῦ γέρο Ὄλυμπου, ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμὴ μᾶς φιλοξενεῖ στὴ θεϊκή του ἀγκαλιά.

Εἴχαμε ἀνεβεῖ ὡς ἐκεῖ ἐπάνω γιὰ νὰ προσκυνήσουμε, ὄχι τοὺς ἀρχαίους θεούς, ἀλλὰ τὴ μητέρα μας τὴ φύση. Θέλαμε νὰ νοιώσουμε τὸν ἑαυτό μας κοντά της, ποθούσαμε τὰ θέλγητρά της, ζητούσαμε νὰ αἰσθανθοῦμε τὴν ὀμορφιά της, ποθούσαμε νὰ τὴ χορτάσουμε. Ὁ θεϊκὸς ὅμως Ὄλυμπος δὲ θέλησε νὰ μᾶς χαρίσῃ ὁλόκληρη τὴ χαρὰ αὐτή. Σὰν νὰ θύμωσε μὲ τὴν ἀνόητη τόλμησμας ν' ἀνεβοῦμε, θνητοὶ ἐμεῖς, στὰ δώματα τῶν ἀθανάτων, θέλησε νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ.

Ὁ Δίας, ποὺ ἔχει στὴν ἐξουσία του τὰ σύννεφα, τὰ διέταξε νὰ σταθοῦν σ' ἐπιφυλακή. Μαζεύτηκαν λοιπόν, καὶ περίμεναν τὸ σύνθημά του.

Ἐμεῖς στὸ μεταξύ, ἀφοῦ ἀπολαύσαμε ὅσο μποροῦσαμε τὴ φύση, ἀνοίγοντας σ'αὐτὴν ὅλες μας τὶς αἰσθήσεις, ξεκινήσαμε κατευχαριστημένοι καὶ ξεκούραστοι, χωρὶς νὰ κάνουμε μιὰ εὐχαριστήρια θυσία στὸν καλοθρονιασμένο Δία.

Ἄ, μὰ ὦς αὐτοῦ! Ὁ Δίας δὲ βάσταξε. Μόλις μᾶς εἶδε νὰ κατεβαίνουμε, ἔδωσε τὸ σύνθημα. Τὰ σύννεφα, ποὺ αὐτὸ περίμεναν, ἄρχισαν σιγὰ-σιγὰ νὰ μᾶς πλησιάζουν καὶ νὰ μᾶς περιτριγυρίζουν. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἔγινε πνιγηρή. Τὰ μολυβένια σύννεφα μᾶς πιέζουν.

Σὲ λίγο ξεσπᾶ, μανιακὸς ἀπ' τὸ θυμό του, ὁ Δίας μὲ μιὰ δυνατή βροντή. Σὲ λίγο ἄλλη ἔκρηξη, ἄλλη, ἄλλη... Ὁ οὐρανὸς τώρα δονεῖται ἀπὸ βροντὲς καὶ ξεσχίζεται ἀπ' τὶς ἀστραπές. Ὁ Δίας, *μανιασμένος, μᾶς ἐκδικεῖται.* Ἀστραπές, βροντές, βροχή, ἀέρας· ὅλα τ' ἄγια στοιχεῖα τῆς φύσης μᾶς κυνηγοῦν, κι' ἡ ὀργὴ τοῦ φοβεροῦ Δία κατόπι τους... Δὲν ἱκανοποιεῖται ἔτσι ἐδικολα ἕνας θεὸς θυμωμένος. Ἡ ἐκδίκησή του εἶναι γρήγορη καὶ φοβερή. Μᾶς κυνηγᾷ ὡς τὸ χωριὸ κι' ἀκόμα δὲν ἱκανοποιεῖται Ἀστράφτει, βροντᾶ, βρέχει ὅλη τὴ νύχτα κι' ὅλη τὴν ἑπόμενη ἡμέρα...

Πάνος Μαχαβαράτας

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Μόλις ξύπνησα τὸ πρωΐ, τὰ μάτια μου ἔκαμαν μὲ ἀπορία τὸ γύρο τῆς μεγάλης καὶ εὐάερης κάμαρας, καὶ σταμάτησαν στὸ ταβάνι μὲ τὰ τουρκικὰ ἄστρα καὶ σχέδια, μὲ τὰ ζωγραφιστὰ κόκκινα λουλούδια, κατόπι στὸ ἄδειο τζάκι μὲ τὰ μεγάλα χειμωνιάτικα ντιβάνια, στὸ ἁπλὸ τραπέζι ποὺ βρισκόταν στὸ πλάϊ καὶ στὸ καντηλάκι ποὺ τρεμόσβυνε στὶς εἰκόνες, γιατὶ εἶχε σωθεῖ τὸ λάδι του.

Ὁ ἥλιος ἔμπαινε ἀπ' τὰ κεντήματα τῆς κουρτίνας καὶ μιὰ ἀπ' τὶς χρυσὲς ἀχτίδες του χάϊδευε ἁπαλὰ τὸ βάζο μὲ τ' ἄγρια λουλούδια τοῦ βουνοῦ, κι' ἄλλες ἔδιναν στὴν κάμαρα ἕνα χρυσὸ φῶς.

Ξάφνου, σ' αὐτὴ τὴν ἡσυχία, ὁ χτύπος ἑνὸς σήμαντρου μὲ κάνει ν' ἀνατιναχθῶ καὶ νὰ βγῶ ἀπ' τὸ λήθαργο.

Καὶ νά, ποὺ σιγὰ-σιγά, οἱ σκέψεις μου συγκεντρώνονται, καὶ θυμᾶμαι πὼς μόλις χθὲς τὴ νύχτα φθάσαμε στὸ Τσεπέλοβο, καὶ κοιμήθηκα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι Κι' ἀμέσως ὁ νοῦς μου μὲ φέρνει μακριὰ πίσω στὰ Γιάννενα. Κατόπι στὴ στιγμὴ ποὺ καθήσαμε σ' ἄλογα... τί γέλια καὶ κακὸ κάναμε! Χαμογελῶ μὲ τὴ θύμηση τοῦ ἀγωγιάτη ποὺ μοῦ τραβοῦσε τ' ἄλογο· ὁ κακομοίρης ἦταν ἡλίθιος κι' ὅλο ἔπεφτε στὸ δρόμο, τόσο ποὺ παρ' ὀλίγο νὰ τὴν ἔπερνα κι' ἐγὼ κάτω. Ἀρπάζω κι' ἐγὼ τὰ ἡνία μόνη μου, δίνω μιὰ τ' ἄλογο κι' ἀρχίζω νὰ τρέχω μὲ περηφάνεια, γιατ' ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ καθόμουν σ' ἄλογο.

Σὲ λίγο μ' ἀκολούθησαν καὶ τἄλλα. Ὁ δρόμος ἦταν γεμάτος ἀπὸ φουντουκιὲς κι' ἀγριοτριαντάφαλλιές, ποὺ μὲ τ' ἀγκάθια τους, ἐξάγρυπνους φρουρούς, μᾶς ἐμπόδιζαν νὰ κόψουμε ἄνθη, σὰν τοὺς δράκους τῶν παραμυθιῶν ποὺ φυλάνε τὶς ὄμορφες βασιλοπούλες

Ὁ οὐρανὸς εἶχε ἕνα γλυκὸ χρῶμα, πλημμυρισμένος ἀπὸ φῶς Ἐλαφρὴ ὁμίχλη, ποὔμοιαζε σὰν τούλι, σκέπαζε πέρα ψηλὰ τὶς κορφές. Ἡσυχία βαθειὰ ἁπλωνόταν σ' αὐτὴ τὴ γελαστὴ φύση, καὶ μόνο ὁ καθαρὸς ἀγέρας ἔφερνε ἀπὸ μακριὰ τὸ ρυθμικὸ χτύπημα τῶν ξυλοκόπων καὶ τὰ βελάσματα τῶν ἀρνιῶν...

Ἄθελα σταματήσαμε Κανένα σύννεφο δὲν ἤρθε νὰ σκεπάσῃ τὸν καθάριο οὐρανό. Τ' ἄλογα ὅμως χλιμιντροῦσαν κι' ἔπρεπε νὰ φύγουμε. Τὰ μάτια μας μὲ λύπη ἀποτραβήχτηκαν ἀπ' τὸ γελαστὸ ὁρίζοντα, γιατὶ ἴσως σὲ λίγο, ποιός ξέρει πότε, νὰ μᾶς φαινόταν μελαγχολικός. Κι' ὅμως οἱ ὧρες περνοῦν, καὶ σὲ λίγο, τὰ δέντρα μακριὰ ἔμοιαζαν μὲ πελώριους γίγαντες. Τὸ φεγγάρι φώτιζε τὸ δρόμο μας καὶ χιλιάδες ἄστρα κεντοῦσαν τὸ γκρίζο σεντόνι μ' ἀσημένιες κλωστές. Φωνὲς γλυκὲς καὶ παιδικὲς ὑψώθηκαν κάτω ἀπ' τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.

Ἐπιτέλους φθάσαμε στὸ χωριό, καταχουρασμένες, καὶ πήγαμε εὐθὺς νὰ κοιμηθοῦμε. Μιὰ ἁπλοϊκὴ χωρανὴ μᾶς καλῶς ὅρισε μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χείλη. Ἀνέβηκα νὰ κοιμηθῶ κι' ἐγὼ κι' ὕστερα ἀπ' τὴν κούραση καὶ τὶς συγκινήσεις τῆς ἡμέρας, ἀφέθηκα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ὕπνου γιὰ νὰ μὲ μεταφέρῃ σὲ μαγευτικὰ παλάτια μὲ ὁλόξανθες νεράϊδες. Καὶ τώρα σκέπτομαι πὼς θἀρθῇ κι' ἡ μέρα τῆς ἐπιστροφῆς, ἡ μέρα ποὺ θὰ πρέπει νὰ παύσουν οἱ διασκέδάσεις καὶ ν' ἀρχίσῃ τὸ ἱερὸ καθῆκον τῆς ζωῆς μας κι' ἡ ἀποστολὴ μας γιὰ κάτι ἀνώτερο.

Ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο ἔρχεται ἕνα φύσημα τοῦ ἀέρα καὶ κουνᾶ τὶς κουρτίνες καὶ πέρνει στὸ πέρασμά του τὴ σκέψη μου καὶ τὴ μεταφέρει σ' ἕνα κόσμο φαντασίας κι' ἀναμνήσεων.

Χλωμὴ Νεράϊδα

ΤΟ ΚΑΤΑΡΓΙΑΚΟ

— Τί νἄναι αὐτὸ ποὺ βουΐζει ἔτσι;

— «Ἀμ' εἶν' τὸ καταργιακό», ἀπαντᾶ ἡ σπιτονοικοκυρά μας ἡ κυρὰ-Βιολέττα, ἀπ' τὴν ἄλλη κάμαρα ποὺ καθόταν πλάϊ στὸ ἀναμένο τζάκι καὶ πυρογόταν (γιατὶ ἦταν Σεπτέμβρης κι' εἶχαν ἀρχίσει τὰ πρωτοβρόχια στὸ βουνό).

Μεῖς βάλαμε τὰ γέλια, γιατὶ ἡ λέξη «καταργιακό» μᾶς φάνηκε τόσο ἀστεία, ὅσο δὲν τὴν καταλαβαίναμε. Ἐγὼ νόμισα πὼς ἐπρόκειτο γιὰ κάποιο παραμυθένιο θεριό, ἀλλὰ πολὺ γρήγορα πληροφορήθηκα ὅτι ἦταν τὸ νερὸ ποὺ κατέβασε τὸ ρέμα στὴν Τουρκόβρυση, πρωτοφανὲς στὸ χωριὸ τόσο νωρίς. Καὶ μὲ τὴν ἐπιθυμία ποὺ μᾶς φέρνει κάθε νέο, θέλαμε νὰ τὸ ἰδοῦμε.

Τὸ καταφέραμε μὲ πολλὰ παρακάλια ἐκ μέρους μας καὶ πολλὲς συστάσεις ἐκ μέρους τῆς μητέρας μου (μὴ μοῦρθῃ κανεὶς λασκομένος γιατὶ ἀλοίμονό του κλπ.), γιατὶ ὦς νὰ φτάσῃ κανεὶς στὴν Τουρκόβρυση, ἔπρεπε νὰ σηκώσῃ πολλὰ οἰκόπεδα μὲ τὰ πόδια του ἀπ' τὰ χωράφια.

Ἀλλ' ἐμεῖς, (τί τρελόπαιδα, Θέ μου), ἀντὶ νὰ περπατᾶμε προσεχτικά, συναγωνιζόμαστε στὸ τρέξιμο μετ' ἐμποδίων, τὴ λάσκη, κι' ἔτσι ἐγὼ ποῦχα τὸ ρεκὸρ στὸ πέσιμο, ξαπλώνουμε φαρδιὰ-πλατειὰ καὶ μεταχρωματίζω τὸ πανωφόρι μου ἀπὸ μπλὲ σὲ καφὲ (τοῦλάχιστο νἄταν φέτος ποῦναι καὶ μόδα). Τώρα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς πῶ τί ἔγινε ὅταν ἔκαμα τὴν εἴσοδό μου στὸ σπίτι.

Σαρανταπηχιώτισσα

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

1.—ΓΙΑΤΡΟΣ ΜΕ ΤΟ ΖΟΡΙ

Ἕνας φτωχὸς δέρνει κάθε μέρα τὴ γυναίκα του. Κι' αὐτὴ ἀπ' τὴν ἄλλη γυρεύει εὐκαιρία νὰ τὸν ἐκδικηθῇ. Μιὰ μέρα ἔτυχε νὰ περάσουν μπρὸς ἀπ' τὸ σπίτι της ἄνθρωποι τοῦ βασιλιᾶ. Γυρεύουν γιατρὸ γιατὶ ἡ βασιλοπούλα, τρώγοντας, κατάπιε ψαροκόκαλο ποὺ τῆς στάθηκε στὸ λαιμό.

Ἡ γυναῖκα τοῦ φτωχοῦ λέει σ' αὐτούς, πὼς ὁ ἄντρας της εἶναι μεγάλος γιατρός, ὅμως δὲν τὸ μολογάει ἂν δὲν ξυλοφορτωθῇ πρῶτα.

Ἀφοῦ λοιπὸν δάρθηκε μὲ τὸ παραπάνω, ὁ φτωχὸς πῆγε στὸ παλάτι.

Μπρὸς στὴν ἄρρωστη ὅμως, ἔκανε τόσο γελοίους μορφασμούς, ποὺ αὐτὴ ξεσπώντας σὲ γέλια ἀκράτητα, λευτερώθηκε ἀπὸ τὸ ψαροκόκκαλο κι' ἔγινε καλά.

Ἡ φήμη του τώρα ὡς γιατροῦ εἶναι μεγάλη. Ἀπὸ παντοῦ καταφθάνουν ἄρρωστοι.

Γιὰ νὰ τοὺς ξεφορτωθῇ, σοφίζεται τ' ἀκόλουθα:

Διατάζει νὰ μποῦν ὅλοι στὴν ἀράδα, καὶ τοὺς λέγει ὅτι θὰ τοὺς γιατρέψῃ μὲ τὴ σάχτη τοῦ πιὸ ἄρρωστου.

Τοὺς ρωτᾶ ὅλους διαδοχικά. Φυσικὰ κανένας δὲν ἔχει ὄρεξη νὰ καῇ καὶ καθένας δηλώνει πὼς αἰστάνεται τὸν ἑαυτό του πολὺ καλά.

Τέλος μπρὸς σ' αὐτοὺς καὶ μπρὸς στὸν βασιλιά, ὁρκίζεται πὼς πιὰ δὲ θὰ ξαναδείρῃ τὴ γυναῖκα του.

2.—ΟΙ ΠΕΡΔΙΚΕΣ

Ὁ κὺρ-Γκομπὼ ἀγόρασε δυὸ πέρδικες καὶ τὶς ἔδωσε στὴ γυναῖκα του νὰ τὶς μαγειρέψῃ, ἐνῶ αὐτὸς πάει νὰ προσκαλέσει στὸ τραπέζι τὸν παπά.

Ἡ γυναῖκα του ὅμως ὅλο δοκιμάζοντάς τις, τὶς ἔφαγε ἡ λαίμαργη!

Ὁ κὺρ-Γκομπὼ γυρίζει κι' ἡ

κυρά του τοῦ δίνει ἕνα μαχαίρι ν' ἀκονίσει.

Στὴν ὥρα φτάνει κι' ὁ προσκαλεσμένος.

—Ἄκου, παπά μου, τοῦ λέει ἡ πονηρή· πέρδικες δὲν ἔχουμε, μόνο φύγε, γιατὶ ὁ ἄντρας μου θὰ σοῦ κόψῃ τ' αὐτιά. Κοίτα, ἀκονίζει τὸ μαχαίρι!

Καὶ στὸν ἄντρα της:

— Τρέχα, καϊμένε, ὁ παπᾶς μᾶς ἄρπαξε τὶς πέρδικες!

Ὁ κὺρ-Γκομπῶ κυνηγᾷ τὸν παπᾶ μὲ τὸ μαχαίρι στὸ χέρι... Εὐτυχῶς ὅμως ὁ δύστυχος εἶχε κιόλας διπλοκλεισθῆ στὸ πρεσβυτέριο.

(Μετάφραση) *Ἰδανισμὸς*

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ

Εἶναι ἡ ἐποχὴ ἑνὸς πολὺ ὡραίου σπόρ, τοῦ κυνηγιοῦ.

Ὅλοι ὅσοι ἀγαπᾶνε τὸ κυνήγι, πηγαίνουν μὲ τὰ τουφέκια τους καὶ τὰ λαγωνικὰ νὰ σκοτώσουν πουλιά.

Τὰ δυὸ ἀδελφάκια, ὁ Κώστας κι' ὁ Παυλάκης, ἐπειδὴ ἀκόμη εἶναι μικρὰ καὶ δὲν μποροῦν οὔτε νὰ σηκώσουν κἂν τὸ τουφέκι, πιάνουν τὰ πουλιὰ μὲ δίχτυα.

Ἕνα πρωὶ καθὼς κάθονταν σιωπηλὰ καὶ ἕτοιμα νὰ τραβήξουν τὸ σπάγγο μόλις πάει κανένα πουλί, νά σου μιὰ καρδερίνα γελάστηκε καὶ μπῆκε μέσα στὸ δίχτυ.

Ὁ Κώστας, ποὺ ξέρει καλὰ τὴ δουλειά, τράβηξε τὸ σπάγγο, ἀκούστηκε ἕνα τράκ καὶ τὸ πουλάκι βρέθηκε φυλακισμένο μέσα στὸ δίχτυ.

Ὁ Παυλάκης, ὅλος χαρά, πήδαγε καὶ ἔλεγε:

— Τί ὡραῖο ποὺ θὰ εἶναι τὸ βράδυ στὸ τηγάνι!»

Ὅταν ὅμως τ' ἄκουσε, ὁ Κώστας τοῦ εἶπε:

— Τί λές; τρώγεται ποτὲ καρδερίνα; Κοίτα μὴ σ' ἀκούσει κανεὶς καὶ σὲ *περάσει γιὰ τρελό*. Θὰ τῆ βάλουμε στὸ κλουβὶ καὶ θὰ δῆς τί ὡραῖα ποὺ θὰ τραγουδάει.

Μὰ ὁ Παυλάκης τὸ χαβὰ του: ἤθελε νὰ τὴ φτιάσουν στὸ τηγάνι καὶ νὰ τὴ φᾶνε.

Παρ' ὀλίγο νὰ πιαστοῦν στὰ χέρια, ἂν δὲν ἄκουγε τὶς φωνές τους ὁ παπποῦς.

Τοὺς ἐφώναξε κοντά του καὶ τοὺς ρώτησε γιατὶ ξεφωνίζουν ἔτσι.

Ὁ Κώστας τοῦ διηγήθηκε τί συνέβη καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τοὺς κρίνῃ.

Ὁ παπποῦς ἐδέχτηκε, μὲ τὴ συμφωνία νὰ τοῦ δώσουν τὸ κλουβὶ μὲ τὴν καρδερίνα.

Τὰ παιδιὰ τοῦ τὸ ἔδωσαν καὶ περίμεναν νὰ δοῦν τί θὰ ἀπογίνῃ.

Ὁ παπποῦς πῆρε τὸ κλουβὶ καὶ μπῆκε στὴν κάμαρα. Ἐκεῖ ἀπὸ τὸ παράθυρο ἄφησε τὸ πουλὶ νὰ πετάξῃ πάλι στὴ φωλίτσα του. Ὅταν γύρισε πίσω μὲ ἄδειο τὸ κλουβί, κατάλαβαν τί συνέβη καὶ ἀπ' τὴν ἔκπληξή τους ξέχασαν καὶ νὰ... κλάψουν.

Τότε ὁ παπποῦς τοὺς ἐξήγησε πὼς ἄφησε τὸ πουλάκι νὰ πάῃ πάλι στὰ παιδάκια του, ποὺ θὰ τὸ καρτεροῦσαν τόσην ὥρα μὲ ἀγωνία.

Σικυωνία Ἀΰρα

ΧΑΜΕΝΕΣ ΕΛΠΙΔΕΣ

Ἡ Καίτη, καθισμένη στὸ γραφεῖο της, προσπαθεῖ νὰ συνεννοηθῆ τὶς σκέψεις της, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ κατορθώνῃ. Στὰ χέρια της τσαλακώνει νευρικὰ ἕνα γράμμα· τὸ γράμμα ποὺ περιέχει τὸ σβύσιμο τῶν ἐλπίδων της, ποὺ τῆς φέρνει τὴ δυστυχία: τὸ γράμμα τῆς μαμμᾶς της.

Τ' ἀνοίγει μηχανικὰ καὶ τὸ ξαναδιαβάζει:

—Ἀγαπητό μου παιδί, τῆς ἔγραφε... Μολονότι ξέρω ὅτι αὐτὴ ἡ εἴδηση θὰ σὲ λυπήσῃ ὑπερβολικά, ἐντούτοις στὴ γράφω. Σκέφτηκα πὼς θἄναι καλύτερα νὰ τὴ μάθῃς ἀπὸ τώρα... Δὲ θὰ *μπορέσῃς, παιδί μου*, νὰ ἐξακολουθήσῃς τὶς σπουδές σου. Ἡ καταστροφὴ τῆς δουλειᾶς τοῦ μπαμπά σου— ποὺ στὴν ἔκρυβα τόσο καιρὸ — ἦρθε τελειωτικά. Φανοῦ γενναία, καλό μου κορίτσι. Μὴν ἀφίνεις τὴ θλίψη νὰ κυριαρχήσῃ στὴν ψυχή σου. Σκέψου ὅτι ὑπάρχουν δυστυχίες πολὺ μεγαλύτερες....

Τὰ μάτια τῆς γεμίζουν δάκρυα. Δὲ μπορεῖ νὰ διαβάσῃ περισσότερο.

Οἱ λέξεις, τὰ γράμματα, τῆς φαίνονται ὅτι χορεύουν τρελλὸ χορὸ τριγύρω της. Νοιώθει τὴν καρδιά της πολὺ βαρειά.

— Μαννούλα, ψιθυρίζει, ποῦ εἶσαι; γιατὶ νὰ μὴ βρίσκεσαι κοντά μου; Ποιὸς ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ σένα, θὰ μοῦ γειάνῃ τὴ θλίψη μου; Ὦ! πόσο θἤθελα ν' ἀκουμπήσω τὸ κεφάλι μου στὸ στῆθος σου καὶ νὰ κλάψω, νὰ κλάψω ἀδιάκοπα! Θὰ μοῦ ἔκανε τόσο καλό!

Κι' ἀκουμπώντας τὸ κεφάλι της στὸ ξύλο τοῦ γραφείου της, κλαίει, κλαίει...

Ἐντελβάϊς

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΒΙΒΛΙΟ

Κάποτε ξεσκόνιζα τὴ μικρή μου βιβλιοθήκη. Ἔξαφνα βλέπω μέσα στὰ τόσα ὡραῖα βιβλία, ἕνα παλιὸ ποὺ μοῦ τὰ ἀσχήμιζε. Τὸ τράβηξα μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὸ πετάξω, ἀλλὰ πρὶν τὸ πετάξω, σὰν κάτι νὰ μὲ τραβοῦσε, τὸ ἄνοιξα. Καὶ τί βλέπω! τὸ πρῶτο μου βιβλίο!

Τότε, σὰν κινηματογραφικὴ ταινία, πέρασαν ἐμπρός μου τὰ παιδικά μου χρόνια. Θυμήθηκα μὲ τί λαχτάρα πῆρα αὐτὸ τὸ βιβλίο ἀπὸ τὰ χέρια τῆς δασκάλας ἅμα πρωτοπῆγα σχολεῖο, καὶ μὲ τί χαρὰ τὸ ἔδειξα στοὺς γονεῖς μου. Γιὰ μένα ἤταν μεγάλο γεγονός, εἶχα γίνει μαθήτρια!

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ βιβλίο ἤθελα νὰ πετάξω; τὸ βιβλιαράκι ποὺ ἀπ' αὐτὸ ἔμαθα τὶς πρῶτες συλλαβὲς καὶ μπορῶ τώρα καὶ διαβάζω τὴν ἀγαπητὴ «Διάπλασι» καὶ τόσα ἄλλα ὡραῖα πράγματα. Ἄ! ὄχι! ἕνα τέτοιο βιβλίο, ὅσο ἄσχημο παρουσιαστικὸ καὶ ἂν ἔχῃ, δὲν εἶναι γιὰ πέταμα, γιατὶ γιὰ μένα εἶναι μιὰ ἱερὴ καὶ γλυκειὰ ἀνάμνηση. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ τὸ χρυσόδεσα καὶ τὸ ἔβαλα στὸ μέσο τῆς βιβλιοθήκης μου. Καὶ ἔτσι τοῦτο πάντα ἐμπρός μου, νὰ μοῦ θυμίζῃ τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα παιδικά μου χρόνια...

Σεμίραμις

Ο ΓΚΙΩΝΗΣ

Παράπονο τὸ λάλημά σου, [γκιώνη,
Κλάμα γλυκό, κλάμα ποὺ πέτρα [λυώνει,
Καὶ τὸ σκορπᾶς, ἅμα κ' ἡ μέρα [λείψει
Μὲ τόση θλίψη!

Μονάχος, μὲς στὴ μαύρη τώρα [φύση,
Σὲ μιὰ κορφὴ ψηλὰ στὸ κυπα- [ρίσσι,
Κάνεις καὶ μένα, ποὺ ἔπρεπε νὰ [κλάψω,
Μόνο νὰ γράψω
Λίγες στροφὲς μικροῦλες, τιπο- [τένιες,
Μὲ φτωχιὲς ἔννοιες...

Τζιτζίκι

ΣΤΟΝ ΧΑΜΕΝΟ ΑΔΕΛΦΟ

Ὥρα τώρα κάθουμαι ἀκίνητη μπροστὰ ἀπὸ τὴν εἰκόνα σου... Τὴν ἔχω ποτίσει μὲ τόσα δάκρυα... Ὦ ἂν εἶχαν τὴ δύναμη νὰ σοῦ δώσουν ζωή... εἶναι τόσα πολλά, ποὺ θὰ σοῦ τὴν ἔδιναν· μὰ δὲν εἶναι τἀθάνατο νερὸ ποὺ θέλεις γιὰ νὰ ἀναστηθῆς... Ὦ κι' ἂς ἤξερα ποῦ βρίσκεσαι... Σὲ βλέπω, σὲ βλέπω, κι' ὅμως πάντα εἶσαι στερημένος ἀλλοῦ μ' ἕνα οὐράνιο θεϊκὸ χαμόγελο... Μὰ γύρισε λοιπόν, ρίξε μου ἕνα βλέμμα, πές μου ἕνα λόγο... Ὅλο χαμογελᾶς κι' ὅμως ποτὲ δὲν στρέφεις νὰ μὲ κοιτάξῃς.

Σοῦ μιλῶ ἀλλὰ δὲν ἀποκρίνεσαι, καὶ τὸ στόμα σου κεῖνο ποὺ πάντα κελαδοῦσε σὰν μικρὸ πουλί, τώρα εἶναι κλειστό, κλειστὸ γιὰ πάντα! κεῖνο τὸ στόμα ποὺ τόσες φορὲς ἀνοίχτηκε γιὰ νὰ μοῦ χαμογελάσῃ, τώρα εἶναι βουβό...

Σὲ φέρνω μπροστά μου ἀπὸ τὰ παιδικά σου χρόνια· λίγο-λίγο μεγαλώνεις καὶ μαζὶ ὅλες οἱ χάρες ποῦσμιξαν πάνω σου· κι' ὕστερα... κι' ὕστερα μιὰ ἀγωνία ἀτέλειωτη τὶς μέρες τῆς μαύρης σου ἀρρώστειας.., κι' ἔπειτα τὸ ράγισμα τῆς καρδιᾶς· ὁ νοῦς μου σταματᾶ, καὶ μέσα σὲ μιὰ κάσσα σ' ἀντικρύζω, λατρευτέ μου ἀδερφέ... νεκρό... ἀλίμονό μου, νεκρό!.. Τὰ λούλουδα ἄσπρα ἄσπρα, ἀγνά, στολίζουν τὄμορφο μέτωπό σου, κι' ὕστερα... κι' ὕστερα κλάμματα, θρῆνοι, μοιρολόγια ἀντιχοῦν στ' αὐτιά μου· κι' ἔπειτα μένει βουβὸς μπροστά μου ἕνας τάφος.

Μιλῶ, μιλῶ, σοῦ λέω τὰ παιγνίδια μας ποὺ κάναμε, σοῦ θυμίζω τὰ ὄνειρα ποῦπλαθες, τὰ μαγευτικὰ παλάτια· μὰ πάλι μένεις βουβός, κι' ὅλο χαμογελᾶς χωρὶς ποτὲ ν' ἀνοίξῃς τὸ στόμα σου νὰ μοῦ πῆς δυὸ λόγια... Κοιμᾶσαι τὸν ὕπνο τὸν αἰώνιο καὶ δὲν ἀκοῦς τὸν πόνο, τὸ μοιρολόϊ τῆς ὁλίας μου καρδιᾶς. Κι' ἀπελπισμένη φεύγω μπρὸς στὰ ἀπ' τὴν εἰκόνα σου... Ἡ καρδιά μου ἔχει συντριφεῖ ἀπὸ τὸν πόνο... σταρέψανε οἱ βρύσες τῶν ματιῶν μου...

Δροσοστάλαχτη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Τὰ μάτια σου ἔχουν τὸ χρῶμα τῆς θάλασσας, λέει ἡ κυρία στὴ μικρὴ Μαρία.

Κι' αὐτὴ ἀπαντᾶ:

— Γι' αὐτὸ λοιπὸν τὰ δάκρυα μου εἶναι ἁλμυρά;

Λυσόχαρτο

***

Μιὰ φίλη τῆς ρωτᾶ τὴν Τούλα:

— Ποιὰ εἶναι ἡ διεύθυνσή σου νὰ σοῦ ἐπισκεφθῶ;

Κι' ἐκείνη:

—Ἄγγελον Εὐτυχίας, Πόρος, ρεστάντ, Πειραιᾶ. *Ἀγγ*

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ἀπὸ τοὺς ἐν παρενθέσει ἀριθμοὺς ὁ πρῶτος εἶναι τὰ ταχυδρομικὰ τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ ὁ δεύτερος τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ὁ Ἄγγελος τῆς Ἀγάπης, (μὲ 60 εἰκόνας) δρ. 35 (10 καὶ 12).

Ἡ Ἀδελφούλα μου, μυθιστόρημα Γρ. Ξενοπούλου (μὲ 8 εἰκόνας) δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50).

Ἡ Ἁπλῆ ζωή, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐπιτυχία εἰς τὴν ζωήν, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8. (1 καὶ 2).

Ἡ Ἐδυχία, ὑπὸ Ἀγγέλου Κασιγόνη, δρ. 8 (1 καὶ 2).

Τὸ Θῦμα τοῦ Φθόνου, (μὲ 20 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9).

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, Δημοτικὰ Παραμύθια, Τόμος Α'. Συλλογὴ Γεωργίας Τερσούλη. Ἄδετο δρ. 40. Δεμένο: δρ. 50. (9,50 καὶ 11,50).

Παιδικὰ Διηγήματα, τοῦ Rudyard Kipling. Μετάφρασις Κας Ν. Ι. Κ. Δρ. 25 (4,50 καὶ 6, 50).

Παιδικὸν Θέατρον, Γρ. Ξενοπούλου, δι' ἑορτὰς Σχολείων καὶ Οἰκογενειῶν, Α' Τόμος δρ. 20. (5,50 καὶ 7,50). Β' Τόμος δρ. 20, (5,50 καὶ 7,50).

Παιδικὸν Πνεῦμα, (Τόμος Γ') δρ. 5. (1 καὶ 2).

Πρόας ὁ Νικίου, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Πυρειοπώλης, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (6 καὶ 9,50).

Ὑπὲρ Πατρίδος, (μὲ 24 εἰκόνας) δρ. 30. (7 καὶ 9,50).

Ὁ Φύτης, ἔμμετρον διήγημα δρ. 7. (3,50 καὶ 5,50).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 12 Αὐγούστου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζυγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράγματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὁδηγὸς τοῦ Ταχυδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν παραγγείλῃ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

ΤΟΝ περασμένο Μάρτη πέθανε στὴν Κάλυμνο τὸ πολύκλαυστο *Μαγεμένο Βασιλόπουλο*. Ἀλλὰ σήμερα μόλις δημοσιεύω τὸ Ἐλεγεῖο ποὺ μοῦ εἶχαν στείλει ἀπὸ τότε, γιατ' ἤθελα νὰ μπῇ μαζὶ μὲ τὴν εἰκόνα του. Τί ἀγγελικὴ μορφή! καὶ τί ὡραία ψυχὴ θὰ κατοικοῦσε μέσα! Τὰ παινέματα ποὺ τοῦκαμαν στὸ θάνατό του ἔλοι ὅσοι τὸ γνώρισαν, ὡρισμένως δὲν εἶναι ὑπερβολικά. Κι' ἀπὸ τὰ λίγα πράγματα ποὺ πρόφταση νὰ μοῦ στείλῃ, κρίνω πὼς ὁ πρόωρος θάνατος αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ δὲν ἤταν ἀπώλεια μόνο γιὰ κείνους ποὺ τὸ ἀγαποῦσαν...

Στὴ σημερινὴ σειρὰ τῶν βραβευμένων, βλέπετε καὶ τὶς εἰκόνες δυὸ ποὺ τώρα πιὰ εἶναι συνεργάτες μου: τοῦ *Μανιτόφ* (ἤθελε νὰ ὑπογραφῇ μόνο μὲ τὸ ψευδώνυμό του, ἀλλὰ ποιός δὲν τὸν ξέρει;..) καὶ τῆς *Φιλόσοφης*, Μαρίας Φαλαγγᾶ. Στὸ ἐρχόμενο καὶ στὰ κατοπινὰ θὰ δημοσιευθοῦν κι' ἄλλες σειρές. Θὰ γνωρίσετε *Μιμόζα, Λατάνια, Τζίνα, Γαλαξία, Γόρδιο Δεσμό, Περιπλοκάδα* κτλ. κτλ. Ἀλλὰ τί τράβηξα, παιδιά μου, ὡς νὰ καταγνίσω αὐτὲς τὶς σειρές! Γιατὶ καθένας ποὺ στέλνει ὁ,τι σχήματος φωτογραφία θέλει: μικρή, μεγάλη μέτρια, στρογγυλή, μποῦστο, ὁλόκληρη, μισή. Καὶ βλέπω καὶ παθαίνω γιὰ νὰ συνδυάζω ὅσες ταιριάζουν. Ὁ Ὁδηγὸς ὅμως μοῦ φαίνεται πὼς δρίζει τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῆς φωτογραφίας ποὺ θὰ στείλῃ ὁ βραβευμένος: μποῦστος κάρτ-βιζίτ. Ἂν συμμορφωνόνταν ὅλοι, θἄβρισκα ἐγὼ τόση δυσκολία καὶ θἀνέβαλλα τόσον καιρὸν τὴ δημοσίευση εἰκόνων βραβευμένων, μόνο καὶ μόνο γιατὶ θέλω ὁλάκερες ὧρες γιὰ νὰ σχηματίσω μιὰ σειρά; Καὶ ξέρετε πολὺ καλὰ πὼς οἱ ὧρες ἐμένα δὲν μοῦ περισσεύουν...

Τὰ «Παραμύθια» τοῦ Κίπλιν, ποὺ δημοσίευσα στὰ τελευταῖα μου φυλλάδια, κατὰ μετάφραση τῆς κυρίας Ν. Ι. Κ., περιέχονται, μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα, κι' ὅλα εἰκονογραφημένα, στὸ βιβλίο ποὺ ἐξέδωσε ἡ ἴδια μὲ τὸν τίτλο «Παιδικὰ Διηγήματα». Σᾶς σύστησα τὸ ὡραῖο αὐτὸ βιβλίο τότε ποὺ βγῆκε. Ὑπάρχουν μερικὰ ἀκόμη ἀντίτυπα στὸ γραφεῖο μου πρὸς δρ. 25. Ταχυδρομεῖα Ἐσωτερικοῦ δρ. 4,50 καὶ Ἐξωτερικοῦ δρ. 6,50).

Τἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ Ζωγραφικῆς θὰ δημοσιευθοῦν στὸ ἐρχόμενο. Τὰ εἶχα γιὰ τὸ σημερινό, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ γίνουν κι' οἱ εἰκόνες.

Ἡ *Κυρὰ τῆς Θάλασσας* εὐχαριστεῖ τὸν *Ρόδη Οὐρανὴ* γιὰ ὅσα μοῦ ἔγραφε γι' αὐτήν, καὶ προσθέτει: «Τὰ εὐγενικὰ Διαπλασόπουλα ἂς μὴ βιάζονται νὰ μὲ ἰδοῦν συνεργάτρια. Ἐγὼ θέλω νὰ γίνω ὅταν θὰ εἶμαι τελείως κατηρτισμένη. Ἔπειτα ὑπάρχει κι' ἄλλος λόγος...» Καὶ μοῦ ἐξηγεῖ πόσο ἀγαπᾷ τὴ Σελίδα μας καὶ μὲ πόσο πόνο θὰ τὴν ἄφινε...

Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, *Φάουστ*. Ναί, νὰ μοῦ στέλνῃς καὶ γιὰ τὴ Σελίδα ὅταν θἀρχίσω πάλι νὰ δέχουμαι. Τὶς λύσεις σου τὶς λαβαίνω τακτικά. Γράφε τὶς ὅμως μὲ πιὸ μαῦρο μελάνι. Αὐτὸ ποὺ μεταχειρίζεσαι, μὲ κουράζει.

Εἶδα, *Ρασσουτίν*, τί ὄμορφα περνᾷς τὸ καλοκαίρι σου. Ἔχω λάβει καὶ μερικὲς ἄλλες ἀπαντήσεις σὲ διαγωνισμούς· ἀλλὰ τὸ «ρεκὰρ τῆς γρηγοράδας» ποὺ γυρεύεις, δὲν εἶναι καθόλου καλό. Τὴν προθεσμία μόνο νὰ μὴ χάνῃς, εἰδεμὴ τοὺς Διαγωνισμοὺς πρέπει νὰ τοὺς κάνῃς σιγὰ-σιγά, χωρὶς καμμιὰ βία. Ἔτσι ἔχεις περισσότερες πιθανότητες ἐπιτυχίας.

Εἶσαι πολὺ δικαιολογημένη, *Σαπουνόφουσκά*, ἀφοῦ ἔχεις ἄρρωστο τὸν καλό σου μπαμπά. Κανεὶς δὲν θὰ σὲ παραξηγήσῃ γιὰ τὴν παραμέληση τῆς ἀλληλογραφίας σου, παρὰ ὅλοι θὰ σοῦ εὐχηθοῦν μαζί μου περαστικά. Ἐξετέλεσα τὴν παραγγελία σου.

Αὐτὴ τὴν ἐξήγησή, *Κάποιε*, ἔδωσε κι' ὁ *Ἀνατέλλων Ἥλιος*— κατ' οὐσίαν δηλαδή, γιατὶ ἡ διατύπωση διαφέρει. Ναί, ξέρω πολὺ καλὰ πὼς πολλὰ ἀπὸ τὰ Π. Πνεύματα ποὺ μοῦ στέλνουν, ἔχουν δημοσιευθεῖ καὶ ἄλλοτε. Δημοσιεύω ὅμως κι' αὐτά, γιατὶ δὲν ἔχω πάντα νέα καὶ πρωτότυπα,—ὡραῖα ἔννοιῶ. Ἔπειτα, τὰ Παιδ. Πνεύματα εἶναι σὰν τὰ νομίσματα: κυκλοφοροῦν, γυρίζουν, ξανάρχονται. Μικρὰ κιόλα, βλέπεις, δὲν πιάνουν πολὺ τόπο...

Μπράβο, *Χαραυγή*, ποὺ βρίσκεις καιρὸ νὰλληλογραφῇς μὲ τόσες Διαπλασοπούλες. Ὄχι, οἱ παραδιάσεις αὐτὲς τῶν γραμμάτων ποὺ ἔχουν μέσα χρήματα, δὲν γίνονται πιὰ στὸ Ταχυδρομεῖο τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ σὲ ἄλλα Ταχυδρομεῖα, ὅπου ρίχνονται ἢ ἀπ' ὅπου περνοῦν αὐτὰ τὰ γράμματα. Συμφωνῶ ὅτι τὸ Κρυπτογραφικὸ αὐτὴ τὴ φορὰ εἶναι δύσκολο, ὑπάρχει ὅμως τρόπος νὰ λυθῇ μὲ λίγον κόπο. Δὲν ἐδιάβασες τὸ «Χρυσοκάραβο»; ... Σοῦ ἔστειλα τετράδιο καὶ χαρτὶ λύσεων.

Δὲν θἄθελα βέβαια, *Α. Σ. Ζ.*, νἄταν τέτοιος ὁ λόγος ποὺ θὰ σ' ἔκανε νἀφίσῃς τὴ δεελία σου, καὶ νὰ μοῦ γράψῃς ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια ποὺ εἶσαι συνδρομήτρια. Ἀλλὰ ἔτσι θέλησε ἡ μοῖρα: νὰ σὲ στερήσῃ τὸ λατρευτό σου πατέρα καὶ νἀχῃς τώρα ἀνάγκη ἀπὸ παρηγοριά. Ὦ, θὰ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ἂν θὰ βρῇς λίγη καὶ σὲ μένα. Γράφε μου. Γράφεις καὶ τόσο ὄμορφα, τόσο ποιητικά. Ὅπως ἐσὺ ζηλεύεις τὰ ποιήματα τῆς *Κυρᾶς τῆς Θάλασσας*, ἔτσι κι' αὐτὴ θὰ ζηλεύῃ τὸ γράμμα σου ἂν τὸ διάβαζε. Γιὰ βιβλία θὰ σοῦ πῶ ὅταν μου ξαναγράψῃς, γιατὶ ἡ ἀπάντησή μου αὐτὴ δὲν μπορεῖ σήμερα νἀ ἐκταθῇ περισσότερο.

Ἴσως, *Περσέα*, τὸ «Πτερωτὸν καὶ Κοινὸν Γράμμα» τοῦ 29 φυλλαδίου νὰ ἤθελε καὶ κανένα ἄλλο προσδιορισμόν, γιὰ νὰ μὴν ἐπιδέχεται τόσο πολλὲς λύσεις. Ὁπωσδήποτε, μπορεῖς νὰ τὶς σημειώσῃς ὅλες σ' ἕνα χαρτὶ ποὺ θὰ κολλήσῃς στὸ λυσόχαρτό σου, ἂν δὲν φτάνῃ. Στὰ Τυπογραφικὰ Λάθη, ἡ ὀρθὴ λέξη θὰ βρεθεῖ ἀπὸ τὴ λανθασμένη μὲ ἀλλαγὴ ἑνός, τὸ πολὺ δυὸ γραμμάτων. (π: χ: ἀντὶ *βέλος*, θέλει *τέλος*· ἀντὶ *στατῆρ* θέλει *πατῆρ*.) Στὴ Στατιστική, θὰ λογαριασθοῦν βέβαια καὶ τὰ Ἐβδομα τῶν ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ. Τότε γιατὶ τὰ δίνω;

Κάνεις καλά, *Λυγαριά*, ποὺ μοῦ γράφεις στὸν ἑνικό, γιατὶ ἔτσι θέλω κι' ἐγὼ νὰ μοῦ γράφουν τὰ παιδιά μου. Ἡ ἐκπληξή σου δικαιολογημένη γιὰ τὸ βραβεῖο τῶν Λύσεων, ἀφοῦ λύσεις δὲν εἶχες στείλει καθόλου... Ποῦ νὰ συλλογιστῇς ὅτι ὁ Διαγωνισμὸς ἤταν γιὰ λύσεις Ἀσκήσεων ποὺ δημοσιεύθηκαν πέρυσι, κι' ὅτι ὡς πέρυσι ἄλλη εἶχε τὸ ψευδώνυμο *Λυγαριά*! Συμβαίνει, βλέπεις, κι' αὐτὸ καμμιὰ φορά.

Λεωνίδα Μαυρόπουλε, νέε μου φίλε, τὸ πατριωτικό σου γράμμα μὲ συγκίνησε. Ἐλπίζω νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμο καὶ νὰ μοῦ γράψῃς τακτικά. Κι' ὄχι μὲ γραφομηχανή, μὰ τὴν πέννα σου...

Τὰ ἔλαβα ὅλα, *Οὐρανὲ τῆς Λόξης*, κι' εἶπα στὸν κ. Παπαδόπουλο πὼς εἶσαστε πατριῶτες. Τί ἐννοεῖς ὅταν λὲς «βάρβαρες» λέξεις; πᾶς μὴ "Ἕλλην βάρβαρος; ... Ἔπρεπε νὰ μοῦ φέρῃς μερικὰ παραδείγματα γιὰ νὰ σοῦ λύσω τὴν ἀπορία καλύτερα. Γενικὰ σοῦ λέγω, ὅτι κάθε λέξη ποὺ ἔχει «διεις δύσει» καθὼς λές, στὴ γλῶσσα μας, δηλαδὴ ποὺ πέρασε στὸ στόμα τοῦ λαοῦ, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μείνῃ, εἴτε ξένη εἶναι, εἴτε ἀρχαία ἑλληνική. Φυσικά, ὅταν ὑπάρχῃ ἑλληνική, ἐπίσης ζωντανή, ἐπίσης δημοτική, πρέπει νὰ προτιμᾶται ἀπὸ τὴν ξένη. Ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ὅμως; Μποροῦμε νὰ συνεννοούμαστε μὲ λέξεις ἀκατάληπτες;

Χαίρω γιὰ τὴν ἀπόφασή σου, *Πολυλογοῦ*. Τὴν ἔγκρισή τοῦ ψευδωνύμου σου θὰ τὴν εἶδες. Ἀπὸ τὸ σύντομο ὅμως καὶ μεστὸ γράμμα σου, κρίνω πὼς τὸ ψευδώνυμο αὐτὸ δὲν σοῦ ταιριάζει. Ἂν γελιέμαι πάλι... θὰ τὸ ἰδῶ κατόπι.

Θὰ εὐχαριστηθῶ πολύ, *Δικηγορίνα*, ἂν θὰ λάβῃ μέρος στὴν κίνηση κι' ἡ ἐαδελφούλα σου. Τὸ ποίημά σου θὰ τὸ κρατοῦσα γιὰ ἀντικατάσταση· ἀλλὰ θἀρτήσω πολὺ νὰ ξαναθημοσιεύσω δικό σου: σοῦ ἔχω δημοσιεύσει πολλά, ἐνῶ ἄλλων κανένα, κι' εἶναι δίκαιο νὰ ἱκανοποιηθοῦν ὅλοι. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἔπαψα νὰ δέχομαι κομμάτια.

Ἀκράτητο Γέλιο, μοῦ γράφεις μὲ κόκκινο μελάνι; Ἀδύνατο νὰ διαβάσω τὸ γράμμα σου καὶ λυποῦμαι πολύ. Ποιὸς ξέρει τί ὡραῖα πράγματα θὰ μοῦ γράψῃς... Τὸ κόκκινο μελάνι εἶναι μόνο γιὰ ὁπογραμμισμούς, γιὰ διορθώσεις, γιὰ ὁπογραφές· ποτὲ γιὰ κείμενο· Κουράζει τὰ μάτια κι' ἐκείνου ποὺ γράφει κι' ἐκείνου ποὺ διαβάζει.

Δὲν ἔχω τόπο νὰ ἐξακολουθήσω τὶς ἀπαντήσεις μου. Κι' ἔχω ἀκόμα τόσα γράμματα ποὺ περιμένουν! *Πλάνο Δοξάρι*, ποὺ κρατεῖς τὴν ὑπόσχεσή σου, — *Ἱππότη τοῦ Ρήνου*, ποὺ μοῦ γράφεις πρώτη φορὰ (καὶ τί ὡραῖα!) ὕστερ' ἀπὸ πέντε χρόνια ποὺ εἶσαι συνδρομητής μου — *Ἐρείκη*, ποὺ διόρθωσα κεῖνο τὸ λάθος καὶ σοῦ ἔστειλα ὅ,τι ἐζήτησες — *Δροσούλα*, ποὺ θὰ μοῦ ἔκανες χάρη ἂν μοῦ ἔστελνες αὐτὸ τὸ βιβλίο ποὺ μοῦ συσταίνεις, ἢ νὰ μοῦλεγες τὸ συγγραφέα του καὶ τὸν ἐκδότη — *Καρμέλα*, ποὺ στὴν ἀρρώστειά σου μὲ εἶχες συντροφιά — *Νιότης Ἀδάμα*, ποὺ παίθομαι ἐντελῶς στὶς ἐξηγήσεις σου — *Ρόμια Ροδίνη*, ποὺ σ' εὐχαριστῶ πολὺ — *Μπουμπουλίνα*, ποὺ σᾶρέσει τόσο ἡ «Μικρὴ Ἄγνωστη» — *Φλόγα*, ποὺ στὴν ἐρώτησή σου γιὰ τοὺς Διαγωνισμούς, ἀπαντῶ ναί, σ' ὅσους

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου, ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ

θέλεις — κι' ὅσοι ἄλλοι μοῦ γράφατε τὴν περασμένη ἑβδομάδα, δὲν θὰ σᾶς ἀπαντήσω ἐκτενῶς, παρὰ ὅταν μοῦ ξαναγράψετε.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Τὸ παραμύθι τῆς Γιαγιᾶς» τοῦ *Γιάννη Ἔγγετ*. Καλὴ ἡ ἰδέα, ἀρκετὴ χάρη στὴν ἔκφραση, ἀλλὰ πολὺ ἄτεχνοι οἱ στίχοι. — «Ξενύχτι» τῆς *Περιπλοκάδος*, «Ρόδα» τῆς *Αὐγῆς Ροδου*, «Μιὰ ἐκδρομὴ» τῆς *Δικηγορίνας*, «Δυὸ μάτια» τῆς *Κυρὰ-Φροσύνης*, «Τὸ γαϊδουράκι μου» τοῦ *Δυσόχαρτου*. Ὡραῖα, δημοσιεύσιμα, ἀλλά... ἂς δημοσιεύσουμε πρῶτα κομμάτια ἄλλων, ποὺ ὡς τώρα δὲν εἶχαν ποτὲ αὐτὴ τὴν τύχη ἢ ἀπάντια. Οἱ ἀνωτέρω φίλοι μου μποροῦν νὰ ξαναστείλουν αὐτὰ τὰ κομμάτια (κι' ἀκόμα πιὸ καλογραμμένα) ὅταν θάρχίσω πάλι νὰ δέχομαι. Ἐκτὸς ἂν ὡς τότε θάχουν ἄλλα, καλύτερα. — «Ἄνοιξη» τοῦ *Σκλαβωμένου Βορειοηπειρώτη*. Καλογραμμένο κομμάτι, ἀλλὰ πρῶτο πολὺ ἐκτενές. Ἔπειτα ἡ μυθοπλαστία δὲν εἶναι ἐπιτυχημένη. Π. χ. ἡ Ἄνοιξη, τὸ Θέρος καὶ τὸ Φθινόπωρο μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς πῶς εἶναι κόρες τοῦ Χειμῶνα; Κι' ἀκόμα, στὴν ἀρχή, ἡ ἐμφάνισι τοῦ γέρο-Χειμῶνα εἶναι τόσο πραγματική, ποὺ μὲ δυσκολία παραδέχεται κανεὶς ὕστερα πῶς ἦταν ἀλληγορία. Ὡστόσο τὸ κομμάτι ἔχει ὡραῖα μέρη καὶ ὁ *Σ. Β.* θὰ μποροῦσε μ' αὐτὰ νὰ γράψῃ ἄλλα δυὸ-τρία μικρὰ κομμάτια. — «Ἡ σχολική μας γιορτὴ» τοῦ *Βύρωνος*. Νόστιμο ἀλλὰ ὑπερβολικὰ σύντομο. Ἤθελε ἀκόμα κά ποια ἐξέλιξη, ἢ τουλάχιστο μερικὲς ἀκόμα λεπτομέρειες στὴν περιγραφὴ τῆς ἑτοιμασίας. — «Ἀπὸ ἕνα Ἡμερολόγιο» τῆς *Λατάνιας*. Δέν μπόρεσα νὰ διαβάσω παρὰ φράσεις ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Εἶναι τόσο βιαστικὸ τὸ γράψιμο καὶ τόσο ἄσπρο τὸ μελάνι! Φυσικά, δὲν κατάλαβα τίποτα. Μόνο ὅτι εἶναι περισσότερο τοῦ δέοντος ἐκτενές. Ἡ *Λατάνια* ἂς τὸ συντομεύσῃ καὶ ἂς μοῦ τὸ ξαναστείλῃ πιὸ καθαρὰ γραμμένο. — Θὰ ἐξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Μπόμπυ, ἀ. (dan he). Δωδεκανησιακὸς Πόθος, ἀ. (ΕΜ). Σπίλης, ἀ. (ΦΠ).

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Μυρτέλον* (εὔχομαι νὰ δυναμώσῃς γρήγορα· ἔστειλα·) *Δυνόφως τῆς Ἀνδρόν* (ἔτσι εἶναι, καὶ γι' αὐτὸ λένε ὅτι συμπληρώνω τὸ σχολεῖο· ὁ κ. Φαίδων σ' εὐχαριστεῖ πολύ· διαβιβάζω τὰ συγχαρητήρια σου στὴν *Κυρὰ τῆς Θάλασσα*·) *Γαλανομάταν* (ἀν τί νὰ ἦταν αὐτὰ τὰ τραγικὰ ποὺ εἶδες; ἡ ζωὴ παρουσιάζει ἕνα σωρό· γιὰ τὸ *Π. τῶν Δ.* δὲν θυμοῦμαι τώρα· διαβιβάζω καὶ τὰ δικά σου συγχαρητήρια στὴν *Κ. τῆς Θ.* ὅσο γιὰ τὴ *Δροσοστάλαχτη*, ποὺ νὰ ξέρω γιατὶ δὲν σοῦ ἀπάντησε!) *Κρινοφόδινην* (περίεργη μοῦ φαίνεται ἡ μεγάλη αὐτὴ καθυστέρησι· πρέπει νὰ παραπονεθῇς στὸ ταχυδρομεῖο· αὐτὲς ποὺ μὲ ρωτᾷς, εἶναι τώρα ἡλικιωμένες κυρίες καὶ δὲν θυμοῦμαι ἂν τίς εἶχα ποτὲ συνδρομήτριες· τὸ «Παλιὸ Καράβι» θὰ τελειώσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους αὐτοῦ·) *Σγουρόμαλλο Ἀγόρι* (τὰ γράφεις ὅλα μαζί, στὸ ἴδιο χαρτί, καὶ μὲ δυσκολεύεις· δὲν εἴπαμε ὅτι τὸ κάθε τί — γράμμα σὲ μένα, Μ. Ἀγγελία, ἀπάντησι σὲ Διαγωνισμὸ κτλ. — πρέπει νὰ γράφεται σὲ χωριστὸ χαρτί;) *Κινεζούλαν* (τὰ ἔλαβα ὅλα, μὴν ἀνησυχῇς· ὁ κ. Φαίδων ποὺ, καθὼς βλέπεις, εἶναι τώρα καλά, συγκινήθηκε πολὺ μ' αὐτὰ ποὺ γράφεις·) *Χωρὶς Φτερὰ* (θὰ πῶ στὴ δ. Μπουρνιᾶ ὅτι ἀπ' ὅλα ποὺ διάβασες στὸ φυλλάδιο, τὴ μεγαλύτερη ἐντύπωση σοῦ ἔκαμε τὸ ποίημά της «Μετὰ τὸ χορό»·) *Πανηγυρτζῆν* (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, τετράδια ἔστειλα· ἄ, ποῦ τόπος γιὰ νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ Γρῖφο!..) *Ναΐδα, Λορέτταν* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *25 Αὐγούστου* θὰ παντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 255ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ ἐπιλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 29 Ὀκτωβρίου.

585. Λεξίγριφος

Νησάκι, ἄρθρο στὴ γραμμὴ
Κι' ἐκεῖνο ποὺ φωτίζει
Παίρνεις καὶ κάνεις στὴ στιγμὴ
Πουλάκι ποὺ σφυρίζει.

Πάνδεια Ἀβραάτου

586. Στιχειοτονόγριφος

—Τρώγεται αὐτὸ τ' σύγο;
—Ὄχι!— Θὰ τὸ πάρω ἐγώ,
Ἕνα γράμμα θὰ τοῦ βγάλω,
Κάπου ἄλλοῦ θὰ τὸ τονίσω,
Καὶ μικρὸ εἶναι ἢ μεγάλο,
Τὸ *πουλὶ μέσα θὰ κλείσω*.

Ἀνδαλουσία

587. Ἀναγραμματισμὸς-Μεταγραμματισμός.

Ὅταν, λύτα μου, πουλοῦμε,
Ἀποβλέπουμε βέβαια στό....
Ὦ, γιὰ ἰδὲς ἀφηρημάδα,
Παρ' ὀλίγο νὰ τὸ πῶ!

Δὲν πειράζει· βρές το σύ
Καὶ ἀναγραμμάτισέ το
Γιὰ νὰ ἔχῃς στὴ στιγμὴ
Ἕνα δέντρο νέτο-σκέτο.

Κι' ἀπ' τὸ δέντρο τοῦτο πάλι
Ἂν ἀλλάξῃς ἕνα γράμμα,
Βασιλιὰς ἀρχαῖος προβάλλει
Κι' ἔτσι γίνεται τὸ θάμμα.

Νικητὴς τοῦ Ντέρμου

588. Αἴνιγμα

Τὸ φθινόπωρο σὲ τρέφει,
Τὸ χειμῶνα σὲ ζεσταίνει,
Κι' ἂν τὸ θέρος σὲ δροσίζῃ,
Μὰ τὴν ἄνοιξη σ' εὐφραίνει.

Νυφούλα τ' Οὐρανοῦ

589. Δικτυωτὸν

* * * * * * *=Ὁμηρικὸς βασι-
* * * * [λεὺς
* * * * * * *=Τιτάν
* * * *
* * * * * * *=Ἡ τέχνη τοῦ
* * * * [Στίχου
* * * * * * *=Μεθοδ. σύνολον

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ὄνειρον Δέξης

540. Κρυπτογραφικὸν

1231456=Γίγας
24256 =Ἀρχ. βασιλεὺς
34312 =Μυθολογικὸν
4652 =Ἀριθμητικὸν σημεῖον
54256 =Μεθυστικὸν
6421 =Ὄρος

Βάτραχος Νο 6

541. Ἐπιγραφὴ

Σ Ρ Ε Τ Ι
Ρ Υ Α Σ Σ
Ι Α Μ Χ Ι
Κ Α Π Α Ι

Ἡ ἀνάγνωσις ζητεῖται,
Μὰ νὰ ἰδοῦμε θὰ τὴ βρῆτε,
Τετραπέρατοί μου λῦται;

Ἰδαλγός

542. Ἀκροστιχὶς ἐκ συμπληρώσεως Φράσεων

Νὰ εὑρεθοῦν αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι λείπουν ἀπὸ τὰς κάτωθι φράσεις καὶ διὰ τῶν ἀρχικῶν ν' ἀποτελεσθῇ πόλις τῆς Ρουμανίας

1. Οἱ — εἶναι συγγενεῖς τῶν Κινέζων,
2. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τροίας ἦτο ὁ —.
3. Ὁ μεγαλύτερος, μετὰ τοὺς ἀρχαίους, τραγικὸς εἶναι ὁ —.
4. Τὸ Τολέδον εἶναι πόλις —.
5. Ἡ σμύρις εἶναι —.
6. Ὁ Παρθενὼν ἦτο —.

Σγουρόμαλλη

543. Μικτὸν

κλλ-ωο-ο-χρ-αα-δτρς-η-χρ

Ἐρέικη

544. Γρῖφος

ἡ + : Ἀκγοὶ + Χα

```
        Ε
      Ε o Ε
    Ε o   o Ε
  Ε o   +   o Ε  ::
    Ε o   o Ε
      Ε o Ε
        Ε
```

Πανελλήνιος Ὄνειρος

Τέλος τοῦ 255 Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενον ἀρχίζει νέος.

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 24

321. Ταξίδι (τα, ξύδι). — 322. Ἀγχύσης (ἂν χύσῃς). — 323. Ζώνη (ζῶ, νή). — 324. Κρίνος-κρίκος.

325.

```
      Ε
  ΒΑΡΟΣ
  ΑΓΦΡΑ
    ΜΥΣ
      Σ
ΛΙΒΑΝΟΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ
ΣΙΒΗΡΙΑ
ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ
```

Υ 326. ΦΑΣΙΑΝΟΣ ("Ανασσα, Σοφία, Ἴσος, ναός, ὄφις). — 327-331. Διὰ τοῦ "ΥΣ: *ἄλυσος, Μυσία, βύσσα, μυσαρός, θυσία*. — 332. ΙΟΛΑΟΣ-ΗΛΥΣΙΑ. (Ἰησοῦς, Ὄλυμπος, Λυσίας, Ἀσκληπιός, Οἰδίπους, Σάτυρος). — 333. ΟΛΥΜΠΟΣ (Ὀδυσσεύς, Ὄλορος, ΣκΥρος, ἑρμῆς, ΠελοΠίδας, ΧριστΟύγεννα, ΠόλυβοΣ). — 334. Τὰ παθήματα μαθήματα. — 335, *Οἱ πλεῖστοι ρέπουν εἰς τὸ καλὸν* (οἱ, πλ' εἰς τι, ρ' ἐπ' οὖν, εἰς τὸ καλόν). — 336. Chamois (chat, mois). — 337. Alice est née à Corfu.

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τοποθετημένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἑβδομάδα.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρώτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ΑΑ' – 578/

Ἀνθισμένη Ἀμυγδαλιά, Ἰώ, σᾶς γνωρίζω καὶ μὲ γνωρίζετε· βρέστε με! Ἀλληλογραφοῦμε, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μυστικά; Δ/σις: Μ. Η. Κ., Καραΐσκου 96, Πειραιᾶ. **Μίκι Μαους**

/ΑΑ' – 579/

Ἀλληλογραφῶ, ἀνταλλάσσω κάρτες, Μ. Μυστικὰ μὲ Διαπλασόπουλα-ες 12-14 ἐτῶν. Γράφατε: Ἀπόστολον Ζίζηκαν, Νομομηχανικόν, Καλάμας, διά: **Χρυσοθήρας**

/ΑΑ' – 580/

ΔΙΠΛΑΣΟΠΟΥΛΑ, στὴν (ΑΑ' – 563) Ἀγγελία μου λησμόνησα Διεύθυνσι. Γράφατε: Δέλα Μαλικούτη, Ἀνδρούτσου 130, Πειραιᾶ. **Λορέττα**

/ΑΑ' – 581/

Ξαναπαιτίνοντας πάλι στὴν κίνησι, ἀλληλογραφῶ καὶ ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ ὅλους καὶ ὅλες. Στείλατε: "Ὀρφέα Ἀθηναϊεν, Κηφισίας 108, Ἀθῆναι, διά: **Δενεζο Κορτὲζ**

/ΑΑ' – 582/

Χαιρετῶ ὅλους, ἰδιαιτέρως ΝΤΑΙΖΗΝ! Ἀλληλογραφοῦμε; Δ/σις: G. Saranlis p. r. Athènes. **ΜΠΟΜΠΥ**

/ΑΑ' – 583/

Διαπλασόπουλα-ες! Θὰ περάσετε εὐχάριστες ὧρες καταρτίζοντες συλλογὴ γραμματοσημείων. Ζητήσατε τὸ «Δελτίον Γραμματοσημείων» ἀποστελλόμενον δωρεάν. Α. Κωνσταντίνου, Γραμματοθυρὶς 25, Θεσσαλονίκη.

/ΑΑ' – 584/

Βοσπορίτις Νύμφη, γιὰ τὴ γιορτούλα σου ὁλόθερμες εὐχές. **Κορόϊδο, Πένου Δάκρυ**

/ΑΑ' – 585/

Ρεδὴ Οὐρανή, τὸ καταλάβαμε. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ κάνῃς ἀποθήκη τὶς ἠλίπες σου. **Πένου Δάκρυ**

/ΑΑ' – 586/

ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΜΕΓΙΟΒΕΝ, ΠΑΛΙΑΤΣΟΙ, ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ. ΒΑΤΡΑΧΕ 26 (Χρυσόνειρο). Ποιὸς σοῦ ζήτησε συμμαχία; Ἀνταλλαγὴ ψήφων ποὺ σοῦ ζητήσαμε· ἀγνοοῦντες τὴν Ἀμφιβιακή σου ὑπόστασι. τὴ Θεωρεῖς συμμαχία; Λές «ζωὴ» καὶ «δράσι». Λοιπὸν ἀρνεῖσαι τὰ κατάντια σας τώρα τελευταῖα; "Ὑμνε Ἐλευθερίας, Ἐλαβες; Παρατείνομεν διαγωνισμὸν ἐπὶ δίμηνον.

/ΑΑ' – 587/

Δίδραχμος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ μηνιαῖος Ἠθοποιοὶ μὲ ἀφιέρωση. Ἡ ὡραιοτέρη ἀφιερωσοῦλα δραβεύεται! Στείλατε χωριστὰ: Βραβεῖα: "Αρλίτα «Κόκκινος Βράχος» Ξενοπούλου. Χρυσόνειρο ἕνα τοῦ ἰδίου κατ' ἐπιθυμίαν τοῦ δραβευθέντος. Περιμένουμε ἀπὸ κάθε εὐγενικιὰ ψυχούλα καὶ «Βατράχους»· Δ/σις: (ΑΑ' – 236) διὰ: **Χρυσόνειρο — Ἀρλίτα**

/ΑΑ' – 588/

Λεχωὴ Καμέλια, γιὰ τὴ γιορτούλα σου δέξου χίλες εὐχές. **Ἀνέσπερη Εὐτυχία**

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι